

תשורה

משמחת הנישואין

של

החתן התמים יעקב חייס האוֹי שיחיי

והכלה חנה אריס תחיי

אוֹי - אַטערן

אָנה טודה וועטרכה

דאָ הייבט זיך דאָס הניאה והנאה

כ"ב אלול ה'תשפ"ה

כאן צוה ה' את הברכה

מכתב כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לזקני הכלה בקשר לחתונתם

שטרן - שפון - מונטרעאל RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON Lubavitch 770 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y. 11213 Hyacinth 3-9250	מנחם מענדל שניאורסאהן ליובאוויטש 770 איסטערן פארקוויי ברוקלין, נ.י. ב"ה, כ' סיון תשל"ז ברוקלין, נ.י.
האברך הו"ח אי"א נו"נ וכו' מוה' מרדכי שי' וב"ג חל'	
שלום וברכה! במענה על ההודעה מקביעות זמן חתונתם ליום יא' חמוז הבע"ל,	
הנני בזה להביע ברכתך ברכה מזל טוב מזל טוב ושתהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות	
בברכה מזל טוב מזל טוב	

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו — החתן התמים יַעֲקֹב חַיִּים הַלּוֹי שִׁי עב"ג הכלה המהוללה מרת חנה מרים תחי" — למזל טוב, היום יום שני לסליחות, כ"ב אלול ה'תשפ"ה.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידנו ומכרינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות. בשמחה ובטוב לבב מוגשת בזה תשורה, לאות תודה לבבית והבעת הוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו.

הא"ל הטוב הוא יתברך, יברך את כל הבאים להשתתף בשמחתנו ואת בני משפחותיהם שיחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאלופות מנפש ועד בשר, ואנו תקווה שבקרוב ממש נזכה לקיום היעוד 'עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה', ושתקוים תפילתנו ובקשתנו: זעהן זיך מיט'ן רבי'ן דא למטה מעשרה טפחים, נשמה בגוף, והוא יגאלנו.

תשורה זו כוללת: מכתבי-קודש מכ"ק אדמו"ר מה"מ נשיא דורנו. כולל יחידות של הורי אבי הכלה מי"ט סיון ה'תשל"ז, אצל כ"ק אדמו"ר מה"מ נשיא דורנו — בקשר עם יום חתונתם.

הורי הכלה
הרב מנחם מענדל ורעיתו שטרן

הורי החתן
הרב משה ורעיתו הלוי לוי

יום שני לסליחות — כ"ב אלול ה'תשפ"ה
ברוקלין, נ.י.

**ר"ד מיחידות כ"ק אדמו"ר שליט"א
י"ט סיון ה'תשל"ז
לזקני הכלה לרגל יום חתונתם**

נרשם ע"י סבא של הכלה — הנחה בלתי מוגה

דער אויבערשטער זאל העלפן אז די אלע הכנות צו דער חתונה, וואָס
חתן וכלה דאַרפן מאַכן, זאל זיין אויף אַ גוטן אופן און אַ הצלחה'דיגן
אופן און אַ חסידישן אופן.

און די חתונה זאל זיין בשעה טובה ומוצלחת,

בנוסף צו דעם אויבערשטנס ברכות וואָס וועלן מקויים ווערן, זאל
דאָס זיין אַ בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה, בדור ישרים יבורך, און
דאָס זאל זיין אַ אידישן און אַ חסידישן הויז.

און איר זאָלט באַלייכטן און וואַרעם מאַכן אַרום זיך אין תורה און
אידישקייט.

און אזוי אויך בנוגע דעם לימוד אין כולל זאל דאָס זיין בהצלחה,

און אזוי אויך די אלע אַנדערע ענינים זאל זיין אַ ברכה והצלחה בכל
הענינים.

הקדמת המלקט

אודה לך על כל הטוב אשר גמלני, ובחסדו הגדול זיכני בנישואי נכדיי היקרים החתן התמים יעקב חיים הלוי שי' והכלה המהוללה מ' חנה מרים תחי' בשעה טובה ומוצלחת.

התודה והברכה לבני המשפחה, ידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח אתנו יחדיו, ביום שמחת לבבנו, ולברך את הזוג יחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב, וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות, ושיתקיימו בהם ברכות כ"ק אדמו"ר מה"מ.

האל הטוב הוא יתברך, יברך אתכם, בתוך כלל אחינו בני ישראל יחיו, בברכות מאלופות מנפש ועד בשר, ובשמחתכם נשיב לכם, אי"ה, כגמולכם הטוב.

בעת חתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ עם הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא בי"ד כסלו תרפ"ט, חילק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ תשורה "העתק מכתב כתב יד קדשו של . . . רבנו הגדול" וכתב "אשר סגולה יהי' לכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר בתוככי ידידנו אנ"ש ה' עליהם יחיו, וכל מחבבי תורה יחיו".

ואתחיל בלשון הרב: "חושב אני על דבר זכותו הכי גדול אשר זכה להפיץ המעיינות חוצה בחוגים אשר לולא הוא מי יודע מתי היו מגיעים שם. ברי לי אשר יש לכ' או להוריו איזה זכות מיוחדת אשר גלגלו זכות הרבים הנ"ל על ידו. ואם ישאל השואל למאי נפקא מינה לי לדעת במה זכה טפי, הנה ראשית ידוע אשר הידיעה בעבודת האדם יש בה להביא תועלת לאחרים ואפשר גם לי....

אבל כיון שזכות ההפצה כאן הוא ענין של רבים, הנה בטח הי' כאן גם זכות של רבים מדה כנגד מדה".

היות שזכיתי - מאיזה טעם שיהי' - לעבוד בהפצת תורת כ"ק אדמו"ר מה"מ, וכן זכיתי להתמנות על ידו להדפסת ספרי קה"ת, וזכיתי במשך השנים להתעסק בהדפסת כל ספרי רבותינו נשיאנו, וכן בהדפסת ספרי תניא קדישא עד היום הזה.

והיות שעכשיו הוא זמן של שמחת חתן וכלה יוצ"ח שיחיו, ובהתאם להוראת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ לתת תשורה בעת שמחת נישואין, לכן הנני מדפיס פה תשורה לכבוד החתונה של נכדי שיחיו מכמה דברים יקרים מכ"ק אדמו"ר מה"מ, הנמצאים באמתחתי שלא נדפסו ע"ע לזכות בהם את הרבים.

התשורה כוללת:

(א) עלי הגהה משיחת כ"ק אדמו"ר מה"מ לפ' נצבים וילך נדפס בחלק ד'. הגהה ראשונה והגהה שני'.

(ב) מכתבים שקבלו זקני החתן והכלה מכ"ק אדמו"ר מה"מ במשך השנים, הרבנים החסידים וכו' ר' רפאל נחמן הכהן כהן; יצחק גאנזבורג; חיים שטערן; יהודה שפון ויבלח"ט מרדכי שיחי' שטערן.

כן שני מכתבים של כ"ק אדמו"ר מה"מ שקבלו הסבתא רבא של הכלה.

ג) צילומי כתב יד קודש של כ"ק אדמו"ר מה"מ הוראות שונות לזוגות צעירים לאחר חתונתם בנוגע להסתדרותם בחיים. וגם כמה וכמה מכתבים מכ"ק אדמו"ר מה"מ בענינים שונים והוראות בעניני שליחות והפצת המעיינות.

ואסיים בלשון הרב: "אבל כיון שזכות ההפצה כאן הוא ענין של רבים, הרי בטח הי' כאן גם זכות של רבים מדה כנגד מדה".

ואני תפילה בל' הכתוב "לא ימושו מפין ומפי זרע ומפי זרעך מעתה ועד עולם", יתקיים בנו בפועל ממש, שכולנו נהי' קשורים לאילנא דחייא "אנהאלטן זיך אן די קלאמקע" ושאוזה שכל יוצ"ח שיחיו יהיו חסידים יר"ש און אויספירן וואס דער רבי מאנט פון אונדז, ושנזכה כולנו יחד לקבל פניו בקרוב ממש.

והיות שאנו נמצאים ביום הנישואין דשמחת חתן וכלה, שכידוע שבאים גם הנשמות מעולם העליון – די זיידעס און די עלטער זיידעס לדרותיהם – ובטח יברכו את החתן והכלה שיתברכו בכל מילי דמיטב ויבנו בית בישראל לאורך ימים ושנים טובות ובריאות על יסודי התורה והחסידות, ובזכותם נזכה כולנו יחד לרוות מהם ומכל יוצ"ח שיחיו רוב נחת לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות בטוב הנראה והנגלה למטה מעשרה טפחים, והעיקר שנזכה להתגלות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח בב"א.

ב"ק אדמו"ר מלך המשיח בב"א

אברהם

בשמחה ובברכה

שניאור זלמן י"י חאנין

**הגהות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
על 'תוכן ענינים'
שי"ל לקראת פ' נצבים-וילך תשכ"ג**

הגהה ראשונה ושני'
נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1139-44, 1148-49

בזה הננו מוציאים לאור ענינים המתאימים לחזור בבחי כנסיות אלא בש"ק

פ' נצבים ופלך, הבעל"ט: קטעים משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א שנעקרו עם"פ רשימה השומעים, מש"פ נצו"י חשי"ה-ט וחשט"ו.

כמו"כ מובאים בזה מראה מקומות ממאמרים ושיחות שונים המתאימים לפ' השבוע: ר"ה כי המצוה הזאת תרס"ו ^{כי} לקו"ת לפ' נצבים, ד"ה אתם נצבים שבסידור. ביאורי הזהר לפ' וילך. ד"ה קרוב אליך הדבר חרפ"א (תשי"א). ד"ה אחם נצבים חשט"ז. לקוטי שיחות לפ' נצו"י. -לחדש אלול: דרושי אני לדודי שבלקו"ת, תרכ"ו, תרכ"ט, תאצאצ תרצ"ג (חשי"ב), ת"ש, בסה"מ אידיש וחשט"ט. סידור שער האלול. ד"ה לך אמר לבי תרצ"ו, ח"ש וחש"י. לדוד לקוטי שיחות ע' 622. הרי"א אורי חש"ח. פ-לש"ה דאבות: ד"ה אריב"ל חסר"ח (תש"ב) ובסה"מ אידיש. טוב לי תורת פיך תרצ"ז. ליקוש לפ' נח, בהו"ב, במדבר, חוקה, בלק, עקב/ וראה.

* * *

מוחק בזה קטע משיחת ש"פ נצבים חשי"ג - בנוגע לכ"ה אלול 1):

בכמה מקומות בחזרת החסידות מקשים: מדוע נקבע ראש השנה ביום א' תשרי, יום ו' למע"ב, ולא בכ"ה באלול - יום הראשון של הבריאה? ומתירוצים על זה: לפי שתחילת ההתהוות היחה מצד כי חפץ חסד הוא, ועכשיו באתעדל"ת חליא מילתא, ולכן קבעו ר"ה ביום ברוא האדם, כי המשכת המלכות עכשיו היא ע"י עבודת האדם דוקא 2). אעפ"כ, מכיון שכל הענינים חוזרים וניעורים בכל שנה ושנה 3), מובן שגם עכשיו מתעוררת ההמשכה בכ"ה אלול, אלא שהמשכה זו היא - מלמעלה בדרך אתערוחא דלעילא. והצורך להמשכה זו, יש לומר, משום שהיא נתינת כח להעבודה והאתעדל"ת שבר"ה, ואשר-האתעדל"ת תמשיך את האתעדל"ע.

אעפ"כ, מצינו שגם בכ"ה באלול ישנן ענין העבודה, וכמ"ש הר"ן 4) שנהגו בכמה מקומות "להשכים באשמורת הבוקר בכ"ה באלול". והטעם על זה - כי אחרי בריאת האדם הוקבע אשר כל הענינים, גם אותם ^הקבאים בדרך אתעדל"ע, נמשכים ע"י העבודה. אלא שהעבודה היא - להיות כלי לקבלת ההמשכה שמלמעלה.

1) ראה גם לקוטי שיחות ע' 234.

2) ראה גם לקו"ת נצבים מז, ב.. 3) נסמן לעיל ע' 162.

4) ר"ה טז, א.

מחלקת "חזרת דא"ח"

א) א' פ' נצו"י, יס אלול ה'תשכ"ג.
שנה המאה וחמישים להסתלקות רבינו הזקן.

מוקטן

הגהה ראשונה

ב"ה. ליקוט משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א, לפ' נצו"י.

א. ס' איז ידוע וואס דער אלטער רבי האט געזאגט וואס ער האט געהערט פון מגיד אין נאמען פון דעם בעש"ט נ"ע (א טעם אויף דעם וואס מען בענטשט ניט דעם חודש חשוי אין דעם שבת שלפניו, אזוי ווי אלע חדשי השנה), וז"ל: "החדש השביעי שהוא החדש הראשון לחדשי השנה⁽²⁾, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים שהוא השבת האחרון דחדש אלול, ובכח זה ישראל מברכים את החדשים⁽³⁾ י"א פעמים בשנה, כחייב אחם נצבים היום, דהיום קאי על ר"ה⁽⁴⁾ שהוא יום הדין, וכמ"ש⁽⁵⁾ ניהי היום וגו' ותרגם והנה יום דינא רבא, ואתם נצבים קיימים ועומדים⁽⁶⁾, והיינו שזוכים בדין, ובשבטת שלפני ר"ה שהוא השבת האחרון דחדש אלול קורין אז פרשת^{אחם} נצבים⁽⁷⁾, דזהו ברכתו של הקב"ה, בשבת מברכים חדש השביעי שהוא המושבע והמשביע⁽⁸⁾ ברוב טוב² לכל ישראל על כל השבת" (דעם זיבעטן חודש, וואס ער איז דער ערשטער חודש פון די חדשי השנה, בענטשט אים דער אויבערשטער אליין אין שבת מברכים, וואס ער איז דער לעצטער שבת פון חודש אלול, און מיט דעם כח בענטשן אידן די חדשים עלף מאל אין יאר, עס שטייט "אתם נצבים היום", וואס "היום" גייט עס אויף ראש השנה וואס ער איז דער יום הדין כו' און "אתם נצבים" - קיימים ועומדים", ד"ה אז זיי זיינען זוכה בדין. און אין שבת וואס פאר ר"ה, וואס ער איז דער לעצטער שבת פון חודש אלול, לייענט מען דאן פ' אתם נצבים, וואס דאס איז די ברכה פון דעם אויבערשטן אין דעם שבת מברכים פון "חודש השביעי", וואס ער איז דער "מושבע" און דער "משביע"⁽⁹⁾ דער זאטער און דער וואס מאכט זאט) ברוב טוב לכל ישראל אויף א גאנץ יאר).

די מפרשי התורה טייטשן די פסוקים "אתם נצבים גו' לעבדך בברית גו'",

אז משה רבינו האט אריינגעבראכט אידן אין ערבות, אז איין איד זאל זיין ערב

און פאראנטווארטלעך פאר א צווייטן אידן - "כל ישראל ערבים זה לזה". הגם אז

די ערבות איז געקומען דורך דעם כריחת ברית וואס משה רבינו האט דאן געמאכט

מיט די אידן, איז אבער די ערבות בפועל ממשיך אנגעפאנגען ערשט מיט זייער

אריינקומען אין א"י. דאך מען פארשטייט, פארוואס האט זיך די ערבות ניט

אנגעהויבן בפועל שוין גלייך ביי דער כריחת ברית?

2. בכדי דאס צו פארשטיין דארף מען פריער מבאר זיין א כללות'דיקן ענין

אין דער ערבות פון אידן איינער פארן צווייטן, ~~זאגט אידן לכאורה שווער צו~~

~~פארשטיין~~

על מי שכל איז דער ענין פון ערבות אז דער גרעסערער (בנוגע דעם פרט

אין וועלכן עס מאדערט זיך זיין ערבות) ווערט ¹⁴ערב פאר א קלענערן פון אים.

ווי ~~אפילו~~ ערבות ביי געלט-זאכן: בשעת מען האט צו טאן מיט אן עני אצא

און מען פארלאזט זיך ניט אויף אים אז ער וועט האבן מיט וואס צו באצאלן,

פארלאנגט מען דאן די ערבות פון אן עשיר. עס האט אבער ניט קיין ארט אין שכל,

אז א קלענערער זאל זיין ערב פאר א גרעסערן פון אים. דער כלל אבער אצא פון

"ישראל ערבים זה בזה" איז, אז יעדער איד, אפילו א קטן שבקטנים (במדריגה),

איז ערב פאר יעדער אידן, אפילו פאר דעם גדול-שבגדולים (וואס דערפאר איז

דאך דער דין, אז מיט ברכת המצות ⁵¹⁴ען יעדער איד, אפילו א קטן ופחות

בישראל - הגם ער אליין האט שוין יוצא געווען - קען ער מוציא זיין א

צווייטן אידן מיט דער ברכה, אויך ווען יענער איז א סך גרעסער פון אים,

ווייל "כל ישראל ערבים זה בזה".¹¹

ג. אויפן פסוק "אחם נצבים גו" כלכם", זאגט דער אלטער רבי,¹² אז אלע אידן

זיינען א "קומה אחת שלימה" (אין גאנצעל געשטאלט). און פונקט ווי אין

דעם מענטשלעכן קערפער איז פאראן א געוויסע מעלה אין די פיס אויף דער קאפ

און ס'איז ניט פאראן קיין שלימות אין ראש אן די רגלים, אזוי איז אויך

ביי דער "קומה" פון כל ישראל: אן אויך דער איד פון דעם גידעריקן סוג,

"חוטב עצין ושואב מימין", האט א מעלה אויף די אידן פון דעם סוג "ראשיכם",

¹¹⁵וועלכע מוזן אנקומען צו די "חוטב עצין ושואב מימין" און האבן ניט קיין

שלימות אן זיי.

לויט דעם וועט מען פארשטיין ווי "כל ישראל ערבים זה בזה", ווייל

יעדער איד איז א ראש און איז העכער, אין א געוויסן פרט, און צוליב אס-

דעם פרט דארפן כל ישראל אנקומען צו זיין ערבות.

הגהה ראשונה

א. ווען דער אלטער רבי איז מבאר, אין דעם אויבנדערמאנען מאמר, די אחדות ~~די פאראייניגטע פון אלע אידן~~, ברענגט ער דעם פסוק "בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל", און ער פארטייטשט "שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד" (אז זיי אלע פארזאמלען זיך צוזאמען צו זיין פאראייניקט ווי איינס). און ער איז דאס מבאר מיט דעם משל פון אברי גוף האדם, אז יעדער אבר האט א מעלה וואס צוליב איר דארף דער צווייטער אבר אנקומען צו איסן אזוי האט אויך יעדער איד א מעלה אויפן צווייטן און דעריבער "וכולם צריכיין זה לזה" (זיי אלע דארפן אנקומען איינער צום אנדערן), און דאן לייגט ער אויך צו די ווערטער "כל ישראל קומה אחת שלימה".

דער לשון פון אלטן רבי'ן איז זיכער בדיוק, און זעלבסטפארשטענדלעך אז ביי אים זיינען ניטא קיין איבעריקע ווערטער, ~~מיט יעדן ווארט מינעס ער אנטיצווייגן א געוויסן ענין~~. אין פסוק שטייט דער לשון "יחד", און דער אלטער רבי באנוגנט זיך ניט מיטן ווארט "יחד" און ער איז מוסיף "להיות לאחדים", און אויך דערמיט איז ער זיך ניט מסתמך און ער לייגט נאך צו דעם ווארט "כאחד". און דאס איז ער מסביר מיט צוויי אלגעמיינע הסברים: (א) "וכולם צריכיין זה לזה", (ב) "כל אגא ישראל קומה אחת שלימה".

קען מען עס מבאר זיין: אין דער התאחדות פון אידן זיינען פאראן פארשידענע מדריגות: "יחד" (וועלכע שטייט בפירוש אין פסוק); "לאחדים" און "כאחד". און די צוויי מדריגות/ - "לאחדים" און "כאחד" - וועלכע דער אלטער רבי איז מוסיף, איז ער מבאר מיט די צוויי הסברים: "וכולם צריכיין זה לזה" - א ביאור אויף "לאחדים"; "כל ישראל קומה אחת שלימה" - א ביאור אויף "כאחד".

דער פשוט'ער אפטייטש פון דעם ווארט "יחד" איז "צוזאמען", א צונויף-זאמלונג פון פארשידענע זאכן, וועלכע קומען זיך צונויף צוליב א געוויסן צוועק. די זאכן אליין זיינען פארשידענע און אפגעטיילט איינע פון דער צווייטער; זיי האבן ניט קיין אינערלעכע שייכות צווישן זיך, ס'איז בלויז הגהה ראשונה

מוז מען זאגן אז ס'איז אויך דא א מעלה אין "לאחדים" אויף "כאחד":
 כאטש אז אלע אברים ~~אאא~~ צוזאמען זיינען איין קערפער, פונדעסטוועגן איז די
 שלימות פון א קערפער דוקא דורך דעם וואס ער האט אין זיך פארשידענע
 רמ"ח אברים, און אויב עס וואלט אין אים געפעלט דער ענין פרטי פון איין
 אבר, וואלט ער דאן נישט געווען קיין גוף שלם. ^(א) און וויבאלד אז די אברים
 מוזן דוקא האבן די פארשידנקייט פון איין אבר לגבי דעם צווייטן, איז דא
 א מעלה אין "לאחדים" אויף "כאחד". "כאחד" מיינט אז דער הוכן הפנימי פון
 אלע אברים איז איינער; דער עיקר ענין פון יעדן אבר איז נישט דאס אין וואס
 ער איז אנדערש פון א צווייטן אבר, נאר דאס וואס ער איז א פיל/וועלכער
~~אין משלם דעם גוף האדם, אבער עס הערט זיך נישט אן אז אויך אין זייער~~
~~חיצוניות זיינען זיי פארבונדן צווישן זיך. אבער "לאחדים" מיינט, אז אויך~~
 אין חיצוניות זיינען די ענינים פרטים - אין וואס די אברים זיינען אנדערש
 איינע פון די אנדערע - צווישן זיך פארבונדן, און זיינען משלים איינער דעם
 צווייטן. ^(א)

און בעיקר איז דער אלטער רבי מאריך אין "לאחדים", ווארום אין דעם
 באשטייט דער עיקר העבודה: ^(א) יעדער איד ווי ער שטייט אין זיין מציאות הפרטית,
 א נשמה אין א גוף, דארף זיין "שפל רוח בפני כל אדם", וויסנדיק אז יענער
 האט א מעלה לגבי אים און ער דארף אנקומען צו יענעם.

א/ די צוויי סוגים החאחדות - "לאחדים" און "כאחד" - זיינען תלוי זה
 בזה: דורך "לאחדים", וואס אויך אין זייער חיצוניות און אין זייער פרטיות -
 דיקעא ענינים זיינען זיי פאראייניקט, קען זיין דער "כאחד", אז אין זייער
 פנימיות זיינען זיי איין זאך (ווארום אויב בחיצוניות וואלטן זיי געווען
 "ענפין מחמרדין", וואלטן זיי נישט קענען זיין איין זאך; דער ביטול, דאס
 וואס זיי זיינען מקבל זה מזה, איז א כלי צום ביטול הפנימי, אז יעדער
 איינער איז זיין גאנצע זאך נישט ער, נאר דער ענין הכללי; און דורך דעם
 וואס בפנימיותם זיינען זיי "כאחד", זיינען זיי אויך בחיצוניותם - "לאחדים",

27/

אן זיי גיבן שלימות איינער דעם אנדערן. ⁽¹⁴⁾ ווארום אויב די גאנצע זאך פון א

יעדן איינעם וואלט געווען בלויז זיין ענין הפרטי, וואלט ער ⁽¹⁵⁾ אט דעם פאט-וואס נישט געדארפט אנקומען צום צווייטן, און נאר ווייל בפנימיות זיינען זיי אין זאך.

~~נישט איינגעטיילט אז יעדער זאל האבן א באזונדער ענין פאר זיך, דערפאר איז~~

אויך אין זייער חיצוניות'דיקער איינטיילונג, דארפן זיי מקבל זיין זה מזה.

5. דערמיט וועט מען אויך פארשטיין פארוואס דער ענין פון ערבות האט זיך

אנגעהויבן ערשט ⁽¹⁶⁾ זייער כניסה לארץ: דאס וואס יעדער איד איז ערב פארן

צווייטן, איז עס צוליב דעם פנימיות'דיקן פירוש פון "כל ישראל ערבים זה

בזה" ("ערבים" - פון ~~לשון~~ אויסגעמישט), ⁽¹⁷⁾ דאס אלע אידן זיינען אויסגעמישט

איינער מיטן אנדערן - די צוויי סוגים התכללות פון אידן, "לאחדים" און

"כאחד". און ווייל התכללות בכלל קען זיין נאר ווען עס לייכט אן אור עליון, ⁽¹⁸⁾

און אט דער אור עליון האט מאיר געווען ערשט בכניסתם לארץ, צוליבן משלים

זיין די כוונה עליונה פון דירה בחתונות - "טובה הארץ מאד מאד" - ⁽¹⁹⁾ דעריבער

האט זיך דוקא דאן, מצד דער התכללות פון אידן, אנגעהויבן דער ענין פון

ערבות. ⁽²⁰⁾

ז. על פי כל הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין די שייכות צווישן דעם פירוש

הפשוט פון "אתם נצבים" מיטן פירוש הבעש"ט: "אתם נצבים" - אז אידן זיינען

זוכה בדין, "היום" - אין דעם טאג פון ראש השנה:

דורך דעם וואס "אתם נצבים גו' כולכם" כפירוש הפשוט, אז יעדער איד

איז זיך כולל מיטן כלל ישראל אין אן אופן פון "לאחדים אצ כאחד", מען מאכט

נישט קיין חשבונות אגאאל ווער ס'איז העכער און ווער נידעריקער, מען גייט

ארויס פון דעם אייגענעם פציאות און מען ווערט א טייל פון כלל ישראל -

דאן האט מען די הבטחה אז מען איז זוכה בדין, ווארום כלל ישראל איז דאן

אדאמ'גוט, און מען באקומט א ⁽²¹⁾ חתומה טובה לשנה טובה ומחוקה.

(שמיני ע"פ נפ"ו שג" וי"ט)

6. אויפן פסוק "לקוח את ספר החורה הזה" זאגן רז"ל, אז משה רבינו האט אנגעשריבן דרייצן ספרי תורה, צוועלף פאר די צוועלף שבטים, און איין ספר תורה וואס זאל זיך געפינען אין ארון הקודש, "שאם יבקש לזייך דבר שיהי מוצאיך אותה שבארון" (אז אויב מ'וועט זוכן צו פעלשן א זאך (אין דער תורה) זאל מען ארויסנעמען אט די וועלכע איז אין ארון).

תורה איז א נצחית און אויך די סיפורים פון תורה זיינען נצחיים און הוראות פאר אלע דורות. די הוראה פון דעם געבראכטן מאמר רז"ל איז: דאס וואס בנוגע געוויסע דינים און בפרט מנהגים איז פאראן אן אונטער-שייד צווישן איין ארט און א צווייטן, אז אין יעדן מקום - פסק'נט מען און מ'פירט זיך לויט די פוסקים פון ~~יעקב הענין אדער קהילה~~ ^{פירט} ווארום "אלו ואלו דברי אלקים חיים" - איז דער טעם אויף דעם, ווייל די תורה איז געגעבן געווארן צו ווערן גע'דרש'נט "בכלל ופרט ופרטי פרטיות", פאר יעדער נשמה פרטית פון אידן וואס איז מושרש אין דעם פרט פון תורה, און יעדער איד דארף זיך פירן לויט דעם חלק אין תורה, אין וועלכן זיין נשמה איז מושרש. די זעלבע זאך איז אנגבן בנוגע חובות הלבבות, די עבודה פנימית פון אהבה ויראה, אז אין דעם זיינען פאראן א סך חילוקים, און יעדער איינער האט זיך זיין שער, דורך וועלכן ער ~~זיך דערהויבן~~ ^{זיך דערהויבן} און פארבינדן מיט

אלקות. ~~צאס יא יא אדער נאר ער נוצט איהן צווישן יאן נאר ער נוצט צווישן יאן~~ ^{צאס יא יא אדער נאר ער נוצט איהן צווישן יאן נאר ער נוצט צווישן יאן} פונדעסטוועגן, בכדי אז יעדער איינער זאל ניט האבן קיין טעות אין זיין עבודה און קענען דערגרייכן זיין שער הפרטי, דארף ער אנקומען צום שער הכללי וועלכער איז פאר אלע אידן גלייך - על דרך ווי אין תורה איז פאראן דער ענין פון "הלכה" פאר אלע אידן אלס כלל, וואס איז העכער פון די פרטים פון "אלו ואלו דברי אלקים חיים".

און אזוי ווי אין דעם ענין פון תפלה, איז דאך ידוע אז די פארשידענע נוסחאות התפלה נעמען זיך דערפון וואס "יצ השתחויות היו במקדש נגד י"ב שערים שגרמזו לעתיד אי"ה" - די צוועלף שערים פאר די י"ב שבטים "שער

ראובן וגו' און דער דרייצנטער שער איז דער "שער הכולל" פאר אלע שבטים,
 דער נוסח התפלה וואס איז פאר אלע אידן בלייך. און הגם אז ס'איז פאראן
 א מעלה אין די שערין הפרטים פאר יעדן שבט באזונדער און אין דער צייט
 ווען ס'איז געווען באוואוסט צו וועלכן שבט וועלכער יעדער איד באלאנגט
 איז אדאם געווען בעסער אז יעדערער זאל אריינגיין דורך זיין שער... אבער
 בזמן הזה ווען מ'ווייסט נישט די שבטים, (איז בעסער אז אמילג די וואס ווייסן
 יא זייער שבט) זאלן אריינגיין אין דעם שער הכולל - וואס דאס איז דער נוסח
 וואס דער אריז"ל האט מחקן געווען.

על דרך זה איז אויך אין תורה, סיי גליא דתורה, סיי פנימיות התורה
 - צוליב דעם וואס מען ווייסט נישט צו וועלכן שורש מען איז שיין - דארף
 מען גיין אין דעם שער הכללי.

~~און אט דער שער הכללי איז נחלתה בעונתה דורכ'ן אלטן רבי'ן, וואס~~
~~מלמלה האט מען אים מוכה געווען און ער האט מחבר געווען דעם שו"ע, מברר~~
 זיין די הלכות אין גליא דתורה; מייסד געווען תורה חסידות חב"ד, אין
 פנימיות התורה ודרכי העבודה; און מברר געווען דעם נוסח התפלה - וואס דאס

אלע דריי ענינים זיינען דער שער הכללי וואס דאס איז צוגעפאסט פאר אלע
 אידן בלייך דורך וועלכן עס גייען דורך אלע העלאות (בתפלה) און אלע המשכות
 (אין תורה), פאר דער אידן.

ויהי רצון, אז מען זאל גיין אין דעם דרך הסלולה וועלכן מען האט

פאר אונז אויסגעטראטן, און מען זאל עס מפיץ זיין צו אלע אידן (אויך עניני
 פסקי השולחן ערוך און נוסח התפלה גייען אריין אין הפצת המעיינות), און
 מיר האבן די הבטחה, אז דורך הפצת המעיינות חוצה וועט זיין דער קא אהי מר,
 דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

(משיחת ש"ס נצו"י השט"ו)

- (1) קובץ מצבתים א, נדפס בסו"ס חהלים אהל יוסף יצחק ע' 193. "היום יום" כה אלול.
- (2) לשון הכחוש (שמות יב, ב). אבל הפירוש משחנה, כי באן ההדגשה בתיבת השנה, כמובן. ובכ"מ מצינו לשון אחד בכוונות מהחלפות - ראה תוד"ה אדם (חולין סח, א. וצע"ק בתוד"ה אלימא קדושין מח, א) ובמקומות שהובאו ביד מלאכי כלל שעד. שרי חמד כללים ל.צח.
- (3) ענין זה אשר הכח לברכת החדש של ישראל הוא בא מברכת החדש של הקב"ה מרומז (ככל הענינים ³עפני' החורה) גם בנגלה והוא בפסיקתא דר"כ פ"ה: "עד שלא יצאו ישראל ממצרים, הי' הקב"ה יושב ומחשב חשבונות, .. ומחדש את החדשים כיון שיצאו ישאל ממצרים מסרן להם.. מכאן ואילך הרי הם מסורים לכם". דלשון "מסרן" א "מסר" משמע שמוסר להם את הכח של קידוש החדשים, שהי' הקב"ה מקדשם. וראה במג"א (שו"ע או"ח סתי"ז, סק"א) שברכת החדש אצ אהאש אהאש דעכשיו שייכת לקידוש החדש דב"ד.
- (4) ראה פנח רזא ס"פ נצבים. לקו"ת ר"פ נצבים.
- (5) איוב ב, א.
- (6) ראה תנחומא ר"פ נצבים.
- (7) ^{תוס' ק"ל}מגילה לא, ב. שו"ע או"ח סתי"ח, ס"ד. לקו"ת חלקאצא ר"פ נצבים.
- (8) ראה ויק"ר פכ"ט, ח. הערות לחניא ע' נח.
- (9) ראה לעיל ע' 61.
- (10) סנהדרין מג, ב.
- (11) רש"י ר"ה ד"ה אע"פ שיצא כס, סע"א. שו"ע אדה"ז סקצ"ז, ס"ו.
- (12) לקו"ת ר"פ נצבים.
- (13) דוגמת ב' בחינות אלו דהחללות שב"היום" דר"ה, ישנה בהד' מינים דחג הסוכות ("ליום חגיגות") כל אחד מהם מדר' המינים מורה על האחדות (נת' בד"ה וככה תרל"ז ע"י מז), וכל ד' המינים הם מצוה אחת.
- (14) כי האדם הוא בריאה התיכונית שכלול מהעליונים ומהתחתונים, תכלית הפילוסופיה וחכמת השפלות, ולכן צריך להיות בו ראש ורגל (ראה המשך ר"ה חש"ת ס"ח). - ומצד זעה, צורך האדם לכחות ואברים התחתונים הוא מצד הפחיתות שבהם, דשלימות האדם הוא שכלול גם מהתחתונים (ובדוגמת הסעם לזה אהא שגוף האדם הוא מבחי' דומם

=2=

היותר נמוך, שבזה דוקא מתבטא מעלת נשמתו, דכל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר.
(תו"א ברא"ל ד, א, זה היום השי"ת (קונט' עג) ס"ב). והנא שלנמנו ומצד זה נעשה

שם שפירא' איתא שפירא' העצמית דאדם, (מצד פתיחותם). נעשה בהמעלה גם בענין
"אע"פ אע"פ אע"פ היותו דאדם" דאע"פ "אע"פ"י "אע"פ".
הגילויים-שהם מעמידים את הראש.

(15) ובדוגמת משנת"ל (ע' 679) מעלת אצא"ש וידע"ה (אחדות מצד המטה) על "אחה
הראת" (אחדות מצד למעלה).

(16) ראה לעיל הערה 14.

(17) אגה"ק ס"ב. לקו"ת תזריע כג, ג.

(18) נתבאר בארוכה בליקוט לפ' שלח.

(19) ובפרטיות יותר י"ל: קיום התומ"צ והערבות על זה, הוא בהנשמה כמו שנעשית
בבחי' מציאות ומלוכשת בגוף דוקא, שלכן נוגע זה להחכללות ד"לאחדים", שזה
נתגלה בכניסתם לארץ שהיו אז בהתלבשות כו'. אך הכח על החכללות זו הוא מצד
ההחכללות ד"כאחד" (כנ"ל סעיף |), שלכן הכר"ב על זה הוצרך להינות במדבר
שהי' בהפשטה, וע"י משה-ביטול דבחי' מ"ה.

(20) דב"ר ט, ט. שוח"ט צ"ש נ. הולא דנאדא אתי הראל"א אסכ"א.

(21) הקדמת התניא.

(22) לקו"א להה"מ ממעזריטש הובא בהקדמת שער הכולל.

(23) למה דאע"פ דאע"פ.

(24) למה דאע"פ דאע"פ. (החלק ור"ל וזיכר

א"ל נוסחאות

ב"ה.

פ ת ח ד ב ר

בזה הננו מוצאים לאור ענינים המתאמים לחזור בבתי
כנסיות בש"ק מ' נצו"י הבעל"ם: קטעים משיחות כ"ק אדמו"ר *
שליש"א, שנעקרו עם"י רשימות השומעים, מש"מ נצו"י חשי"ה-י"ט
וחש"ן,

כמון"כ מובאים בזה מראה מקומות ממאמרים ושיחות שונים
המתאמים לפ' השבוע: לקו"ח למ' נצבים. ד"ה אחס נצבים ששי"דוד.
ביאור"ז למ' וילך. ד"ה כי המצוה הזאת חרש"ו. ד"ה כי קרוב אליך
הדבר חרפ"א (חשי"א). ד"ה אחס נצבים חש"ז. לקוטי שיחות לפ'
נצו"י. - לחודש אלול: דרוש אני לדודי שבלקו"ח, חרכ"ו, חרכ"ט,
חרצ"ג (חשי"ב), ח"ש, בסה"מ אידיש וחש"ט. סידור שער האלול: ד"ה
לך אמר לבי חרצ"ו, ח"ש וחש"ו. לדוד הוי"ו אורי חש"ח. לקוטי
שיחות ע' 622. - לפ"ה-ו דאבות: ד"ה אריב"ל חמרי"ח (חשי"ב) ובטה"פ
ובטה"מ אידיש. מוב לי תורת פיך חרצ"ז. ליקוט לפ' נח, בהו"ב,
במדבר, חוקה, בלק, עקב וראה.

* X * X * X

מועתק בזה קטע משיחת ש"פ נצבים חשי"ג - בנוגע לכ"ה אלול (1):
בכמה מקומות בדרוש תורת החסידות מקשים: מדוע נקבע ראש
השנה ביום א' חשרי, יום ז' למע"ב, ולא בכ"ה באלול - יום הראשון
של הבריאה?
ומהתירוצים על זה: לפי שתחילת ההתהוות היתה מצד כי
חפץ חסד הוא, ועכשיו באהעדל"ח תליא מילתא, ולכן קבעו ר"ה ביום
ברוא האדם, כי המשכת המלכות עכשיו היא ע"י עבודת האדם דוקא (2).
אעפ"כ, מכיון שכל הענינים חוזרים וניעורים בכל שנה ושנה (3),
מובן שגם עכשיו מתעוררת ההמשכה בכ"ה אלול, אלא שהמשכה זו
מלמעלה היא - בדרך אתערותא דלעילא. והצורך להמשכה זו, יש לומר,
משום שהיא נתינת כח להעבודה ואתעדל"ת שבר"ה, ואשר - האתעדל"ת
תמשיך את האתעדל"ע.

ענין
זה

אעפ"כ, מצינו שגם בכ"ה באלול ישנו ענין העבודה, וכמ"ש
הר"ן (4) שנהגו בכמה מקומות להשכים באשמורות הבוקר בכ"ה
באלול. והטעם על זה - כי אחרי בריאת האדם הוקבע אשר כל
הענינים, גם אותם הבאים בדרך אתעדל"ע, נמשכים ע"י העבודה.
אלא שהעבודה היא - להיות כלי לקבלת ההמשכה שמלמעלה.

- (1) ראה גם לקוטי שיחות ע' 234. (2) ראה גם לקו"ח נצבים מז, ב.
(3) נסמן לעיל ע' 162. (4) ר"ה מז, א.

מחלקת "חזרת דא"ח"
א"מ נצו"י, יט אלול ה'תשכ"ג.
שנת המאה וחמישים להסתלקות רבינו הזקן.

ב"ה. ליקוט משיחוח כ"ק אדמו"ר שליט"א, למ" נצו"י.

א. ס"אין ידוע (1) וואס דער אלטער רבי האט געזאגט וואס
ער האט געזאגט פון מביד אין נאמען פון דעם בעש"ט נ"ע (א)
סעם אויף דעם וואס מען בענטשט נים דעם חודש תשרי אין דעם
שבת שלפניו, אזוי ווי אלע חדשי השנה, וז"ל: "החדש השביעי
שהוא החדש הראשון לחדשי השנה (2), הקב"ה בעצמו מברכו בשבת
מברכים שהוא השבת האחרון דחדש אלול, ובכח זה ישראל
מברכים את החדשים (3) י"א פעמים בשנה, כתיב אתם נצבים
היום, דהיום קאי על ר"ה (4) שהוא יום הדין, וכמ"ס (5) ויהי
היום וגו' ותרגם וזהו יום דינא רבא, ואתם נצבים קיימים
ועומדים (6), והיינו שזוכים בדין, ובשבת שלפני ר"ה שהוא
השבת האחרון דחדש אלול קורין אז פרשת אתם נצבים (7), דזהו
ברכתו של הקב"ה, בשבת מברכים חדש השביעי שהוא המושבע
והמשיב (8) ברוב טוב לכל ישראל על כל השנה" (דעם זיבעטן
חודש

- (1) קובץ מכתבים א, גרפס בסו"ס תהלים אהל יוסף יצחק ע' 193. "היום יום" כה אלול.
- (2) לשון הכתוב (שמות יב, ב). אבל הפירוש משתנה, כי כאן
ההדגשה בתיבת השנה, כמוכח. ובכ"מ מצינו לשון אחד
בכוונות מתחלפות - ראה תוד"ה אדם (חולין סח, א. וצ"ע"ק
בתוד"ה אלימא קדושין מח, א) ובמקומות שהובאו ביד מלאכי
כלל שער. שדי חמד כללים ל', צח.
- (3) ענין זה אשר הכח לברכת החדש ע"י ישראל הוא בא מברכת
החדש של הקב"ה מרומז (ככל הענינים דפנימיות התורה)
גם בנגלה והוא בפסיקתא דר"כ פ"ה: "עד שלא יצאו ישראל
ממצרים, מסרן להם... ומחשב חשבונות, .. ומחדש את
החדשים כיון שיצאו ישראל ממצרים מסרן להם. מכאן ואילך
הרי הם מסורים לבט". דלשון "מסרן" "מסורים" משמע
שמוטר להם את הכח של קידוש החדשים, שהי' הקב"ה מקדשם.
וראה במג"א (שו"ע או"ח סח"ז, סק"א) שברכת החדש דעכשיו
שייכת לקידוש החדש דב"ד.
- (4) ראה פענח רזא ס"פ נצבים. לקו"ת ר"פ נצבים.
- (5) איוב ב, א.
- (6) ראה תנחומא ר"פ נצבים.
- (7) תוד"ה קללות שבת"כ מגילה לא, ב. שו"ע או"ח סתכ"ה, ס"ד.
לקו"ת ר"פ נצבים.
- (8) ראה ויק"ר פכ"ט, ח. הערות לחניא ע' נח.

(*) ה"י תתק"ה יוסף ויטק ~~הוא אדם החסיד כיון שיהיה נאמן~~
= 807 =

חודש, וואס ער איז דער ערשטער חודש פון די חדשי השנה, בענטשט
אים דער אויבערשטער אליין אין שבת מברכים, וואס ער איז דער
לעצטער שבת פון חודש אלול, און מיט דעם כח בענטשן אידן די
השנה טובה מאל אין יאר, עס שטייט "אתם נצבים היום", וואס
"היום" גייט עס אויף ראש השנה וואס ער איז דער יום הדין כו'
און "אתם נצבים - קיימים ועומדים", ד"ה אז זיי זיינען זוכה
בדין. און אין שבת וואס פאר ראש השנה, וואס ער איז דער לעצטער
שבת פון חודש אלול, לייענט מען דאן פ' אתם נצבים, וואס דאס
איז די ברכה פון דעם אויבערשטן אין דעם שבת מברכים פון "חודש
השביעי", וואס ער איז דער "מושב"ע און דער "משיב"ע" (דער
זאטער און דער וואס מאכט זאט) ברוב טוב לכל ישראל אויף א
גאנץ יאר).

די מפרשי התורה טייטשן די פסוקים "אתם נצבים בו" לעבר
לעברך בברית גו", אז משה רבינו האט אריינגעבראכט אידן אין
ערבות, אז איין איד זאל זיין ערב און פאראנטווארטלעך פאר א
צווייטן אידן - "כל ישראל ערבים זה בזה". דארף מען פארשטיין
א) דעם קישור פון דעם פירוש מיטן פירוש הבעש"ט (9). ב) מיר
געפינען (10) אז הגם די ערבות איז געקומען דורך דעם כריחת
ברית וואס משה רבינו האט דאן געמאכט מיט די אידן, איז אבער
די ערבות פלעל ממם (אין כמה פרטים) האט זיך אנגעפאנגען ערשט
מיט זייער אריינקומען אין ארץ ישראל. פארוואס האט זיך די
ערבות נישט אנגעהויבן בפועל שוין גלייך ביי דער כריחת ברית?

ב. בכדי דאס צו פארשטיין דארף מען פריער מבאר זיין א
כללות'דיקן ענין אין דער ערבות פון אידן איינער פארן צווייטן:

על פי שכל איז דער ענין פון ערבות אז דער גרעסערער
(בנוגע דעם פרט אין וועלכן עס פאדערט זיך זיין ערבות) ווערט
אן ערב פאר א קלענערן פון אים. ווי לדוגמא ערבות ביי געלט=
זאכן: בשעת מען האט צו טאן מיט אן אַלעני און מען פארלאזט זיך
נישט אויף אים אז ער וועט האבן מיט וואס צו באצאלן, פארלאנגט
מען דאן די ערבות פון אן עשיר. עס האט אבער נישט קיין ארט
אין שכל, אז א קלענערער זאל זיין ערב פאר א גרעסערן פון אים,
דער כלל אבער פון "ישראל ערבים זה בזה" איז, אז יעדער איד,
אפילו א קטן שבקטנים (במדריגה), איז ערב פאר יעדער אידן,
אפילו פאר דעם גדול שבגדולים (וואס דערפאר איז דאך דער דין,
אז מיט

(9) ראה לעיל ע' 61.

(10) סנהדרין מג, ב.

212*

Губаров

111

= 810 =

אז מיט ברכת המצוות איז יעדער איד, אפילו א קטן ופחות
בישראל - הגם ער אליין האט שוין יוצא געווען - קען ער
מוציא זיין א צווייטן אידן מיט דער ברכה, אויך ווען
יענער איז א סך גרעסער פון אים, ווייל "כל ישראל ערבים
זה בזה" (11).

ג. אויפן פסוק "אחם נצבים בו כלכם", זאגט דער
אלטער רבי (12), אז אלע אידן זיינען א "קומה אחת שלימה"
(אין גאנצע געשטאלט). און פונקט ווי אין דעם מענטשלעכן
קערפער איז פאראן א געוויסע מעלה אין די פיס אויף דער
קאפ און ס'איז נישט פאראן קיין שלימות אין ראש און די
רגלים, אזוי איז אויך ביי דער "קומה" פון כל ישראל:
אויך דער איד פון דעם נידעריקען סוג, "חוטב עצים ושואב
מימין", האט א מעלה אויף די אידן פון דעם סוג "ראשיכם",
זיי מוזן אנקומען צו די "חוטב עצים ושואב מימין" און
האבן נישט קיין שלימות און זיי.

לויט דעם וועט מען פארשטיין ווי "כל ישראל ערבים
זה בזה", ווייל יעדער איד איז א ראש און איז העכער,
אין א געוויסן פרט, און צוליב אט-דעם פרט דארפן כל ישראל
אנקומען צו זיין ערבות.

ד. ווען דער אלטער רבי איז מבאר, אין דעם אויבנדער-
מאנטן מאמר, די אחדות/פון אלע אידן, ברענגט ער דעם פסוק
"בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל", און ער פארטייטשט
"שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד" (אז זיי אלע
פארזאמלען זיך צוזאמען צו זיין פאראייניקט ווי איינס).
און ער איז דאס מבאר מיט דעם משל פון אברי גוף האדם,
אז יעדער אבר האט א מעלה וואס צוליב איר דארף ~~אבר~~ צוויי-
טער אבר אנקומען צו אים; אזוי האט אויך יעדער איד א
מעלה אויפן צווייטן און דעריבער "וכלם צריכין זה לזה"
(זיי אלע דארפן אנקומען איינער צום אנדערן), און דאן
לייגט ער אויך צו די ווערטער "כל ישראל קומה אחת שלימה".

דער לשון פון אלטן רבי'ן איז זיכער בדיוק, און
זעלבסטפארשטענדלעך אז ביי אים זיינען נישט קיין איבעריקע
ווערטער. אין פסוק שטייט דער לשון "יחד", און דער אלטער
רבי באנוגנט זיך נישט מיטן ווארט "יחד" און ער איז מוסיף
"להיות".

(11) רש"י ד"ה אע"פ שיצא ר"ה כט, סע"א. שו"ע אדה"ז סקצ"ז,
ס"ו.

(12) לקו"ח ר"מ נצבים.

= 809 =

נחמן
כ"ב

דעם מענטשן; ער האט נישט אַינזיך קיין אייגענעם, באזונדערן
אינהאלט ~~אין~~ דעם וואס ער איז א חלק פון גוף האדם,
ובמילא זיינען זיי דאך אלע איין זאך - "כאחד" (13).

ה. לכאורה איז נישט מובן, וויבאלד אז דער אלטער רבי
איז דא מבאר דעם "כאחד", ווי אלע אידן זיינען א "קומה
אחת שלימה", וואס אט-די התאחדות איז דאך א סך מיטער ווי
די התאחדות פון "לאחדים" - איז צוליב וואס דארף ער אויך
זאגן "לאחדים" און מבאר זיין אז "כולם צריכין זה לזה",
און נאך מאריך זיין דעם ביאור המשל פון ראש און רגלים?
פון מען זאגן אז ס'איז אויך דא א מעלה אין "לאחדים"
אויף "כאחד": כאטש אז אלע אברים צוזאמען זיינען איין קער-
פער, טונדעסטוועגן איז די שלימות פון א קערפער דוקא דורך
דעם וואס ער האט אין זיך פארשידענע רמ"ח אברים, און אויב
עס וואלט אין אים געפעלט דער ענין פרטי פון איין אבר,
וואלט ער דאך נישט געווען קיין גוף שלם (14). און וויבאלד
אז די אברים פון האבן די פארשידנקייט פון איין אבר
לגבי דעם צווייטן, איז דא א מעלה אין "לאחדים" אויף
"כאחד". "כאחד" מיינט אז דער חוכן הפנימי פון אלע אברים
איז איינער; דער עיקר ענין פון יעדן אבר איז נישט דאס
אין וואס ער איז אנדערש פון א צווייטן אבר, נאר דאס
וואס ער איז א טייל פון דעם גוף האדם, אבער עס הערט זיך
נישט אן אז אויך אין זייער היצוניות (וואס דאס בלייבט דאך
זא פארשידן

- (13) דוגמה ב' בחינות אלו דהתכללות שבג' יום "דר"ה,
ישנה בהר' מינים דחגה"ס ("יום חגיגו" המגלה את
ה"בכטא"): כל אחד מד' המינים בפ"ע מורה על האחדות
(נת' בד"ה וכה תרל"ז טע"ף פז), וכל ד' המינים
(ביחד דוקא) - הם מצוה אחת.
- (14) כי האדם הוא בריאה החיכונית שכלול מהעליונים ומהתחתונים -
חונים, תכלית העליון ותכלית הירידה, ולכן צריך להיות
בו ראש ורגל (ראה המשך ר"ה חש"ב ס"ח). - ומצד זה,
צורך האדם לכחות ואברים התחתונים הוא מצד הפחיתות
שבהם, דשלימות האדם הוא שכלול גס מהתחתונים (ובדוגמה
הטעם לזה שגוף האדם הוא מבחי' דומם ביותר נמוך, שכזה
דוקא מתבטאת מעלת נשמתו, דכל הגבוה ביותר יורד למטה
יותר. (תו"א בראשית ד, א. זה היום השי"ת (קונ' עג)
ס"ב). ומצד זה שברגלים מתבטאת שלימות העצמות דאדם,
(מצד פחיתותם). נעשה בהם מעלה גס בענין הגילויים -
שהם מעמידים את הראש.

= 811 =

פארשידן און אפגעטיילט) - זיינען זיי פארבונדן צווישן זיך.
אבער "לאחדים" מיינט, אז אויך אין חיצוניות זיינען די ענינים
פרטים - אין וואס די אברים זיינען אנדערש איינע פון די אנ-
דערש - צווישן זיך פארבונדן און זיינען משלים איינער דעם
צווייטן (15).

און בעיקר איז דער אלטער רבי מאריך אין "לאחדים",
ווארום אין דעם באשטייט דער עיקר העבודה (16): יעדער איד ווי
ער שטייט אין זיין מציאות הפרטית, א נשמה אין א גוף, דארף
זיין "שפל רוח בפני כל אדם", וויסנדיק אז יעדער האט א מעלה
לגבי אים און ער דארף אנקומען צו יענעם.

1. די צוויי סוגים התאחדות - "לאחדים" און "כאחד" - גא-
זיינען חלוי זה בזה: דורך "לאחדים", וואס אויך אין זייער
חיצוניות און אין זייערע פרטיות'דיקע ענינים זיינען זיי
פאראייניקט, קען זיין דער "כאחד", אז אין זייער פנימיות
זיינען זיי איין זאך (ווארום אויב בחיצוניות וואלטן זיי
געווען "ענפין מתפרדין", וואלטן זיי נישט קענען זיין איין
זאך). דער ביטול חיצוני, דאס וואס זיי זיינען מקבל זה מזה,
איז א כלי צום ביטול הפנימי, אז יעדער איינער איז זיין גאנצע
זאך נישט ער, נאר דער ענין הכללי; און דורך דעם וואס בפני-
מיות זיינען זיי "כאחד", זיינען זיי אויך בחיצוניותם -
"לאחדים", און זיי גיבן שלימות איינער דעם אנדערן (17). ווארום
אויב די ~~התאחדות~~ פון יעדן איינעם וואלט געווען זיין ענין
נאך, וואלט ער צוליב אט-דעם פרט - וואס ער איז זיין עיקר -
נישט געדארפט אנקומען צום צווייטן; און נאר ווייל בפנימיות
זיינען זיי איין זאך, דערפאר איז אויך אין זייער חיצוניות -
דיקער איינשטילונג, דארפן זיי מקבל זיין זה מזה.

2. דערמיט וועט מען אויך פארשטיין פארוואס דער ענין פון
ערבות האט זיך אנגעהויבן ערשט מיט זייער בניסה לארץ: דאס
וואס יעדער איד איז ערב פארן צווייטן, איז עס צוליב דעם
פנימיות'דיקן פירוש פון "כל ישראל ערבים זה בזה" ("ערבים"
- אויסגעמישט), אז אלע אידן זיינען אויסגעמישט איינער מיטן
אנדערן - די צוויי סוגים התכללות פון אידן, "לאחדים" און
"כאחד".

- (15) מעין מעלת היחוד ד"אחד" ~~לפי~~ "יחיד".
(16) ובדוגמה משנה"ל (ע" 679) מעלת "גידעת" (אחדות מצד המטה)
על "אתה הראת" (אחדות מצד למעלה).
(17) ראה לעיל הערה 14.

"כאחד". און ווייל התכללות בכלל קען זיין נאר ווען עס
לייכט אן אור עליון (18), און אט-דער אור עליון האט מאיר
עליון פון דירה בחתונות - "טובה הארץ מאד מאד" (19) -
דעריבער האט זיך דוקא דאן, מצד דער התכללות פון אידן.
אנגעהויבן דער ענין פון ערבות (20).

על פי כל הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין די שייכות
צווישן דעם פירוש הפשוט פון "אחם נצבים" מיטן פירוש
הבעש"ט: "אחם נצבים" - אז אידן זיינען זוכה בדין, "היום"
- אין דעם טאג פון ראש השנה:

ח. על פי כל הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין די שייכות
צווישן דעם פירוש הפשוט פון "אחם נצבים" מיטן פירוש
הבעש"ט: "אחם נצבים" - אז אידן זיינען זוכה בדין, "היום"
- אין דעם טאג פון ראש השנה:

דורך דעם וואס "אחם נצבים גו' כולכם" כפירוש
הפשוט, אז יעדער איד איז זיך כולל מיטן כלל ישראל אין
אן אופן פון "לאחדים/כאחד", מען מאכט ניט קיין חשבונות
ווער ס'איז העכער און ווער נידעריקער; מען גייט ארויס
פון דעם אייגענעם מציאות און מען ווערט א טייל פון
כלל ישראל - דאן האט מען די הבטחה אז מען איז זוכה
בדין, ווארום כלל ישראל איז דאך אדאי און אדאי גוט,
און מען באקומט א כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.
(משיח ש"פ נצו"ת חש"י וחש"ט)

ט. אויסן פסוק "לקוח את ספר התורה הזה" זאגן רז"ל (21).
אז משה רבינו האט אנגעשריבן בכתב ידו דרייצן ספרי תורה,
צוועלף פאר די צוועלף שבטים, און איין ספר תורה וואס
זאל זיך געמינען אין ארון, "שאט יבקש לזייה דבר שיהיו
מוצאים אותה שבארון" (אז אויב מ'וועט זוכן צו פעלשן
א זאך (אין דער תורה) זאל מען ארויסנעמען אט-די וועלכע
איז אין ארון).

18) אגה"ק סי"ב. לקו"ת תזריע כג, ג.
19) נתבאר בארוכה בליקוט לפ' שלח.
20) ובפרטיות יותר י"ל: קיום התומ"צ והערבות על זה, הוא
בהנשמה כמו שנעשית בבחי' מציאות ומלוכשת בגוף דוקא,
שלכן נובע זה להתכללות ד'לאחדים", שזה נתגלה בכניסתם
לארץ שהיו אז בהתלבשות כו'. אך הכח על התכללות זו הוא
מצד ההתכללות ד'כאחד" (כנ"ל סעיף ד'), שלכן הכר"ב על זה
הוצרך להיות במדבר שהיו בהפשטה, וע"י משה - ביטול
דבחי מ"ה.
21) דב"ר ט, ט. שוח"ט ז ושי"נ. הובא בהקדמת הרמב"ם לספרו.

זלזה
תורה
עליון

תורה איז א נצחית און אויך די סיפורים פון תורה זיינען
נצחיים און הוראות פאר אלע דורות. די הוראה פון דעם געבראכטן
פאר די אלע און

דאס וואס בנוגע געוויסע פרטי דינים און פארט מנהגים
איז פאראן אן אונטערשייד צווישן איין ארט און א צווייטן. אז
מען פסק'נט און מ'פירט זיך לויט די פוסקים פון דעם ארט, ווארום
"אלו ואלו דברי אלקים חיים" - איז דער טעם אויף דעם, ווייל
די תורה איז געגעבן געווארן צו ווערן גע'דרש'נט "בכלל ופרט
ופרטי פרטיות", פאר יעדער נשמה פרטית פון אידן וואס איז מושרש
פאר די פרטיות (22), און יעדער איד דארף זיך פירן לויט
דעם חלק אין תורה, אין וועלכן זיין נשמה איז מושרש.

די זעלבע זאך און נאכמער איז בנוגע פרטי חובות הלבבות,
די עבודה פנימית פון אהבה ויראה, אז אין דעם זיינען פאראן א
סך חילוקים (22), און יעדער איינער האט זיך זיין שער, דורך
וועלכן ער דערהויבט זיך און פארבינדט זיך מיט אלקות.

דאס איז אבער נאר בנוגע פרטים, און נאר געוויסע פרטים.

און אזוי ווי אין דעם ענין פון תפלה, איז דאך ידוע אז
די פארשידענע נוסחאות התפלה נעמען זיך דערפון וואס "יג השתח-
ויהוה היו במקדש בגד י"ג שערים שנרמזו לעתיד אי"ה" - די צוועלף
שערים פאר די י"ג שבטים "שער ראובן וגו'" און דער דרייצנטער
שער איז דער "שער הכולל" פאר אלע שבטים, דער נוסח התפלה וואס
איז פאר אלע אידן גלייך. און הגם ס'איז פאראן א מעלה אין די
שערים הפרטים פאר יעדן שבט באזונדער און אין דער צייט ווען
ס'איז געווען באוואוסט צו אלעמען צו וועלכן שבט וועלכער
יעדער איד באלאנגט איז געווען בעסער אז יעדערער זאל ארײַן-
גיין דורך זיין שער... אבער בזמן הזה ווען מ'ווייסט נישט די
שבטים (איז בעסער אז אפילו די וואס ווייסן יא זייער שבט
ווי בהגות ולווים) זאלן אריינגיין דורך דעם שער הכולל -
וואס דאס איז דער נוסח וואס דער אריז"ל האט מתקן געווען (23).

על דרך זה איז אויך אין תורה, סיי גליא דתורה, סיי
מנימיות התורה - צוליב דעם וואס מען ווייסט נישט צו וועלכן
שורש מען איז שייך - דארף מען גיין דורך דעם שער הכללי.
דעם

(22) הקדמת התניא.

(23) לקו"א להח"מ ממעורייטש הובא בהקדמת שער הכולל.

דעם אלטן רבי'ן האט מען אויסגעקליבן (24) און ער
האט מחבר געווען דעם שו"ע, מברר זיין די הלכות אין גליא
דחורה, מייסד געווען חורת חסידות חב"ד, אין מנימיות
החורה ודרכי העבודה, און מברר געווען דעם נוסח התפלה,
א נוסח כללי צוגעמאסט פאר יעדער אידן (25) - וואסאדי אלע
דריי ענינים זיינען צוגעמאסט פאר אלע אידן ~~גל~~ און א
פאר יעדער אידן - און דורך זיי קען בא יעדערן דורכגיין
אלע העלאות (בתפלה) און אלע המשכות (אין תורה און דורך
תורה).

ויהי רצון, אז מען זאל גיין אין דעם דרך הסלולה
וועלכן מען האט פאר אונז אויסגעטראטן, און מען זאלאמץ
זיין צו אלע אידן (אויך עניני השולחן ערוך אין נצח חיים)
התפלה גייען אריין אין המצת המעינות), און מיר האבן
די הבטחה, אז דורך המצת המעינות חוצה וועט זיין דער
קא אחי מר, דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ נצו"י תשט"ו)

(24) ראה הקדמתו ¹⁴² להשו"ע.

25) ראה בבית ח"א ע"ה: כסדר סיפורו ביו למנין ששים
 סיפורים בנוסחאות שונות ביידישעווען נק"י מ"ה.

השמות

בע' 744, שיטה המתחלה שהרמב"ם, אתר חסבת הרמב"ן,
צ"ל: וראי' (ועכ"פ - זכר) לדבר גם מדברי הרמב"ם עצמו
(מו"נ ח"ג פמ"ה) וצ"ל: וצורנו אנחנו שנבנה היכל לשמו
יחפלה ונשים בו הארון שיש בו כו'.

בע"ה הג"ל שיטת מקום, אחר ה"בה שבקה"ק, צ"ל: אבל קשה למ"ד דהז"י על הכפורת צריך שיגע בכפורת (ירושלמי יומא פ"ה, ה"ד). ועכצ"ל דגם לדיד"י אינו מעכב כלל; וטוב ובעון יוכיחו. ועצ"ע.

בע" 745, בסוף הערה 12, צ"ל: והנה מ" הנ"ל בשיטת הרמב"ם דוחק הוא, דסו"ם כיון שיש ציווי על מעשה מיוחד, עשיית הארון - למה לא יבגס במגין המצות? ומה בכך שענינו כולל, כיון שנוסף ציווי "מעשה מיוחד". ובמכש"כ ממ"ע דאמונת ה' דמניגן, אף שענינה כולל עוד יותר (ולהעיר מסה"מ להצ"צ ריש מצות האמנת אלקות). ולכן נ"ל מ" שיטת הרמב"ם

לקוטי

נצבים

שיחות

1139

אזוי וועט אויך זיין לעתיד לבוא, ווען עס וועט זיך אויספירן די כוונה עליונה פון דירה בתחתונים – דירה לעצמותו, וואָס מצד עצמות וועלן נתחבר ווערן די צוויי הפכיים פון גשמיות מיט רוחניות, אַז עס וועט זיין „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר“, אַז דער בשר הגשמי וועט זען אלקות,

און דאָס וועט ביי אים זיין בהתיישובות. ויש לומר, אַז דאָס איז דער פירוש הפנימי פון דעם צמח צדקים וואָרט „גם מזקיני נ"ע שמענו עתידות“: מיטן וואָרט „עתידות“ איז ער דאָ מרמז אויך אויף די גילויים דלעתיד.

און דאָס אַלץ האָט דער אַלטער רבי אַריינגעשטעלט אין חסידות חב"ד: דורך לערנען חסידות „נעמט מען“ די העכסטע ענינים ביז צום „אור הגנוז“ און נאָך העכער, און דאָס קומט אין שכל פון נפש האלקית – אין אַן אופן פון התיישובות אור בכלי – ביז צו הבנת שכל פון נפש הבהמית, ביז עס וועט זיין „ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר“ אפילו, בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(משיחת ח"י אלול תשי"ז)

התורה ובא על ידי רבינו בהתלבשות בהשגה שבזה נמשך עצם פנימיות התורה (ד"ה פדה בשלום תרפ"ה, בשם אביו כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, יט כסלו עטר"ת (נדפס בסוף סה"מ עטר"ת (קה"ת, תשמ"ח) ע' תרע"ג). – וענין גילוי הבעש"ט והה"מ היו הכנה לגילוי עצם פנימיות התורה שנתגלה על ידי רבינו הזקן – בדוגמת עבודת האבות (ריחות) שהיו הכנה לגילוי העצמות דמתן תורה (משיחת כ"ק אדמו"ר (מהור"י) נ"ע ליל ש"ק פ' תשא שנת תפרי"ח – סה"מ תפרי"ח ע' רא ואילך).

נצבים

שים י"א פעמים בשנה, כתיב אתם נצבים היום, דהיום קאי על ר"ה שהוא יום הדין, וכמ"ש ויהי היום וגו' ותרגם והוה יום דינא רבא, ואתם

א. ס'איז ידוע וואָס דער אַלטער רבי האָט געזאָגט וואָס ער האָט גע- הערט פון מגיד אין נאָמען פון דעם בעש"ט נ"ע (א טעם אויף דעם וואָס מען בענטשט ניט דעם חודש תשרי אין דעם שבת שלפני, אזוי ווי אַלע חדשי השנה), וז"ל: „החדש השביעי שהוא החדש הראשון לחדשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים שהוא השבת האחרון דחדש אלול, ובכת זה ישראל מברכים את החד-

(3) ענין זה אשר הכה לברכת החדש ע"י ישראל הוא בא מברכת החדש של הקב"ה מרומז (ככל הענינים דפנימיות התורה) גם בנגלה והוא בפסיקתא דר"כ פ"ה: „עד שלא יצאו ישראל ממצרים, ה' הקב"ה יושב ומחשב חשבונות . . ומחדש את החדשים כיון שיצאו ישראל ממצרים מסרן להם . . מכאן ואילך הרי הם מסורים לכם“. דלשון „מסרן“, „מסורים“ משמע שמסר להם את הכה של קידוש החדשים, שה' הקב"ה מקדשם. וראה במג"א (שו"ע אורח סתי"ז, סק"א) שברכת החדש דעכשיו שייכת לקידוש החדש דב"ד. – וראה לקו"ש ח"ט ע' 187 ואילך.

(4) ראה פענח רוא ס"פ נצבים. לקו"ת ר"פ נצבים.

(5) איוב ב, א.

(1) קובץ מכתבים א, נדפס בסו"ס תהלים אהל יוסף יצחק ע' 193. „היום יום“ כה אלול.

(2) לשון הכתוב (שמות יב, ב). אבל הפירוש משתנה, כי כאן ההדגשה בתיבת השנה, כמובן. ובכ"מ מצינו לשון אחד בכוננות מתחלפות – ראה תוד"ה אדם (חולין סח, א. וצ"ע בתוד"ה אלימא קדושין מה, א) ובמקומות שהובאו ביד מלאכי כלל שעד. שדי חמד כללים ל, צח.

שיחות

נצבים

דקוטי

1140

קישור פון דעם פירוש מיטן פירוש
הבעש"ט. (ב) מיר געפינען⁶, אז
הגם די ערבות איז געקומען דורך דער
כריתת ברית וואס משה רבינו האט
דאן געמאכט מיט די אידן, איז אבער
די ערבות בפועל ממשי (אין כמה
פרטים) האט זיך אנגעפאנגען ערשט
מיט זייער אריינקומען אין ארץ ישראל.
פארוואס האט זיך די ערבות נישט
אנגעהויבן בפועל שוין גלייך ביי דער
כריתת ברית?

ב. בכדי דאס צו פארשטיין דארף
מען פריער מבאר זיין א כללות'דיקן
ענין אין דער ערבות פון אידן איינער
פארן צווייטן:

על פי שכל איז דער ענין פון ערבות
אז דער גרעסערער (בנוגע דעם פרט
אין וועלכן עס פאדערט זיך זיין ער-
בות) ווערט אן ערב פאר א קלענערן
פון אים. ווי לדוגמא ערבות ביי געלט-
זאכן: בשעת מען האט צו טאן מיט
אן עני און מען פארלאזט זיך נישט אויף
אים אז ער וועט האבן מיט וואס צו
באצאלן, פארלאנגט מען דאן די ערבות
פון אן עשיר. עס האט אבער נישט קיין
אָרט אין שכל, אז א קלענערער זאל
זיין ערב פאר א גרעסערן פון אים.
דער כלל אבער פון „ישראל ערבים
זה בזה" איז, אז יעדער איד, אפילו א
קטן שבקטנים (במדריגה), איז ערב
פאר יעדער אידן, אפילו פאר דעם
גדול שבגדולים (וואס דערפאר איז
דאך דער דין, אז מיט ברכת המצוות
איז יעדער איד, אפילו א קטן ופחות
בישראל – הגם ער אליין האט שוין
יוצא געווען – קען ער מוציא זיין
א צווייטן אידן מיט דער ברכה, אויך

נצבים קיימים ועומדים, והיינו שזו-
כים בדין, ובשבת שלפני ר"ה שהוא
השבת האחרון דחדש אלול קורין אז
פרשת אתם נצבים דזהו ברכתו של
הקב"ה, בשבת מברכים חדש השביעי
שהוא המושבע והמשיבע ברוב טוב
לכל ישראל על כל השנה (דעם
זיבעטן חודש, וואס ער איז דער ער-
שטער חודש פון די חדשי השנה,
בענטשט אים דער אויבערשטער אליין
אין שבת מברכים, וואס ער איז דער
לעצטער שבת פון חודש אלול, און מיט
דעם כח בענטשן אידן די חדשים
עלף מאל אין יאר. עס שטייט „אתם
נצבים היום", וואס „היום" גייט עס
אויף ראש השנה וואס ער איז דער
יום הדין כו' און „אתם נצבים –
קיימים ועומדים", ד.ה. אז זיי זיינען
זוכה בדין. און איז שבת וואס פאר
ראש השנה, וואס ער איז דער לעצטער
שבת פון חדש אלול, ליענט מען דאן
פ' אתם נצבים, וואס דאס איז די ברכה
פון דעם אויבערשטן אין דעם שבת
מברכים פון „חדש השביעי", וואס ער
איז דער „מושבע" און דער „משיבע"
(דער זאטער און דער וואס מאכט
זאט ברוב טוב לכל ישראל אויף א
גאנץ יאר).

די מפרשי התורה טייטשן די פסוקים
„אתם נצבים גו' לעברך בברית גו'",
אז משה רבינו האט אריינגעבראכט
אידן אין ערבות, אז איין איד זאל זיין
ערב און פאראנטווארטלעך פאר א
צווייטן אידן – „כל ישראל ערבים זה
בזה". דארף מען פארשטיין א דעם

(6) ראה תנחומא ר"פ נצבים.

(7) תוד"ה קללות שבת"כ מגילה לא, ב. שו"ע

או"ח סתכ"ח, ס"ד. לקו"ת ר"פ נצבים.

(8) ראה ויק"ר פכ"ט, ת. קיצורים והערות

לתניא ע' נח.

(9) ראה לקו"ש ח"ג ע' 782.

(10) סנהדרין מג, ב.

צווייטן און דעריבער „וכולם צריכין זה לזה“ (זיי אלע דארפן אַנקומען איינער צום אנדערן), און דאָן לייגט ער אויך צו די ווערטער „כל ישראל קומה אחת שלימה“.

דער לשון פון אַלטן רבי'ן איז זיכער בדיוק, און זעלבסטפאַרשטענדלעך אַז ביי אים זיינען ניטאָ קיין איבעריקע ווערטער. איז פסוק שטייט דער לשון „יחד“, און דער אַלטער רבי באַנוגנט זיך ניט מיטן וואָרט „יחד“ און ער איז מוסיף „להיות לאחדים“, און אויך דערמיט איז ער זיך ניט מסתפק און ער לייגט נאָך צו דעם וואָרט „כאחד“. און דאָס איז ער מסביר מיט צוויי אַלגעמיינע הסברים: (א) „וכולם צריכין זה לזה“, (ב) „כל ישראל קומה אחת שלימה“.

קען מען עס מבאר זיין: אין דער התאחדות פון אידן זיינען פאַראַן פאַרשידענע מדריגות: „יחד“ (וועלכע שטייט בפירוש אין פסוק): „לאחדים“ און „כאחד“. און די צוויי מדריגות — „לאחדים“ און „כאחד“ — וועלכע דער אַלטער רבי איז מוסיף, איז ער מבאר מיט די צוויי הסברים: „וכולם צריכין זה לזה“ — אַ ביאור אויף „לאחדים“; „כל ישראל קומה אחת שלימה“ — אַ ביאור אויף „כאחד“.

דער פשוט'ער אָפטייטש פון דעם וואָרט „יחד“ איז „צוזאַמען“, אַ צונויפֿ-זאַמלונג פון פאַרשידענע זאַכן, וועלכע קומען זיך צונויף צוליב אַ געוויסן צוועק. די זאַכן אַליין זיינען פאַרשידענע און אָפּגעטיילט איינע פון דער צווייטער; זיי האָבן ניט קיין אינער-לעכע שייכות צווישן זיך, ס'איז בלויז וואָס זיי זיינען צונויפגעזאַמלט צו-זאַמען. דעריבער לייגט צו דער אַלטער רבי „לאחדים כאחד“, אַז די התאחדות פון אידן איז ניט בלויז וואָס אלע

ווען יענער איז אַ סך גרעסער פון אים, ווייל „כל ישראל ערבים זה בזה“¹¹.

ג. אויפן פסוק „אתם נצבים גו' כלכם“ זאָגט דער אַלטער רבי¹², אַז אלע אידן זיינען אַ „קומה אחת שלימה“ (איינ גאַנצע געשטאַלט). און פונקט ווי אין דעם מענטשלעכן קערפער איז פאַראַן אַ געוויסע מעלה אין די פיס אויף דער קאָפּ און ס'איז ניט פאַראַן קיין שלימות אין ראש אַן די רגלים, אַזוי איז אויך ביי דער „קומה“ פון כל ישראל: אויך דער איד פון דעם נידעריקען סוג, „חוטב עציך ושואב מימין“, האָט אַ מעלה אויף די אידן פון דעם סוג „ראשיכם“, זיי מוזן אַנקומען צו די „חוטב עציך ושואב מימין“ און האָבן ניט קיין שלימות אַן זיי.

לויט דעם וועט מען פאַרשטיין ווי „כל ישראל ערבים זה בזה“, ווייל יעדער איד איז אַ ראש און איז העכער, איז אַ געוויסן פרט, און צוליב אַט-דעם פרט דארפן כל ישראל אַנקומען צו זיין ערבות.

ד. ווען דער אַלטער רבי איז מבאר, איז דעם אויבנדערמאָנטן מאמר, די אחדות פון אלע אידן, ברענגט ער דעם פסוק „בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל“, און ער פאַרטייטשט „שכולם מתאספים יחד להיות לאחדים כאחד“ (אַז זיי אלע פאַרזאַמלען זיך צוזאַמען צו זיין פאַראינציקט ווי איינס). און ער איז דאָס מבאר מיט דעם משל פון אברי גוף האדם, אַז יעדער אבר האָט אַ מעלה וואָס צוליב איר דאַרף דער צווייטער אבר אַנקומען צו אים: אַזוי האָט אויך יעדער איד אַ מעלה אויפן

(11) רש"י ד"ה אע"פ שיצא ר"ה כט, סע"א.

ש"ע אדה"ז סקצ"ו, ס"ו.

(12) לקו"ת ר"פ נצבים.

ה. לכאורה איז ניט מובן: וויבאלד אז דער אלטער רבי איז דאָ מבאר דעם „כאחד“, ווי אלע אידן זיינען א „קומה אחת שלימה“, וואָס אָט-די התאחדות איז דאָך אַ סך טיפער ווי די התאחדות פון „לאחדים“ – איז צוליב וואָס דאָרף ער אויך זאָגן „לאחדים“ און מבאר זיין אַז „כולם צריכין זה לזה“, און נאָך מאריך זיין דעם ביאור המשל פון ראש און רגלים?

מוז מען זאָגן אז ס'איז אויך דאָ אַ מעלה אין „לאחדים“ אויף „כאחד“: כאָטש אז אלע אברים צוזאמען זיינען איין קערפער, פונדעסטוועגן איז די שלימות פון אַ קערפער דוקא דורך דעם וואָס ער האָט אין זיך פאַרשידענע רמ"ח אברים, און אויב עס וואָלט אין אים געפּעלט דער ענין פּרטי פון איין אבר, וואָלט ער דאָן ניט געווען קיין גוף שלם¹⁴. און וויבאלד אַז די אברים מוזן האָבן די פאַרשידנקייט פון איין אבר לגבי דעם צווייטן, איז דאָ אַ מעלה אין „לאחדים“ אויף „כאחד“. „כאחד“ מיינט אַז דער תוכן הפנימי פון אלע אברים איז איינער; דער עיקר ענין פון יעדן אבר איז ניט דאָס

קומען זיך צוזאמען און פאַרבינדן זיך אין איין אגודה צוליב אַ צוועק, צוליב „לעשות רצונך בלבב שלם“, נאָר זיי האָבן צווישן זיך אַ אינערלעכן פאַר-בונד, וואָס אין דעם גופא זיינען פאַראַן צוויי אַלגעמיינע מדריגות: „לאחדים“ און „כאחד“.

„לאחדים“ איז דער טייטש – פאַר-איינציקט. ס'איז ניט בלויז וואָס זיי זיינען געקומען אין איין אָרט צוליב איין צוועק, אָבער צוליב זייער פאַר-שידנקייט, צוליב דעם ענין הפרטי פון יעדן איינעם, זיינען זיי באַזונדער דערע זאָכן (אזוי ווי דער פשוטער טייטש פון יחד), נאָר אויך, אַז זייערע פאַרשידענע פרטים זיינען צווישן זיך פאַרבונדן, וואָרום יעדערנס ענין פרטי ווערט נשלם דורכן צווייטן. און דאָס איז דער אלטער רבי מבאר – ווייל „וכלם צריכין זה לזה“.

דאָך איז אויך „לאחדים“ (לשון רבים) – אַ התאחדות פון מערערע (אפילו בשעת דעם צוזאמענקומען) זאָכן. זאָגט ער נאָך מער „כאחד“: זיי ווערן ווי איין זאך: די פאַראייניקונג פון די באַזונדערע זאָכן – מאַכט פון זיי אַ „קומה אחת“ איין קערפער. דער פאַרבונד פון אלע אברי האדם באַשטייט ניט בלויז אין דעם וואָס זיי דאַרפן אָנקומען איינער צום צווייטן, נאָר זיי זיינען איין זאך, ווייל יעדער אבר מיט אלע זיינע פרטים איז אַ טייל פון דעם מענטשן; ער האָט ניט אין זיך קיין אייגענעם, באַזונדערן אינ-האַלט מחוץ פון דעם וואָס ער איז אַ חלק פון גוף האדם, ובמילא זיינען זיי דאָך אלע איין זאך – „כאחד“¹³.

המינים בפ"ע מורה על האחדות (נח' בד"ה וכה תרל"ז סעיף פז), וכל ד' המינים (ביחד דוקא) – הם מצוה אחת.

(14) כי האדם הוא בריאה התיכונית שכלול מהעליונים ומהתחתונים, תכלית העילוי ותכלית הירידה, ולכן צריך להיות בו ראש ורגל (ראה המשך ר"ה תש"ב ס"ח). – ומצד זה, צורך האדם לכחות ואברים התחתונים הוא מצד הפחיתות שבהם, דשלימות האדם הוא שכלול גם מהתחתונים (ובדוגמת הטעם לזה שגוף האדם הוא מבחי' דומם היותר נמוך, שבו דוקא מתבטאת מעלת נשמתו, דכל הגבוה ביותר יורד למטה יותר (תו"א בראשית ד, א. זה היום השי"ת (בסה"מ תש"י) ס"ב). ומצד זה שברגלים מתבטאת שלימות העצמית דאדם, (מצד פחיתותם), נעשה בהם מעלה גם בענין הגילויים – שהם מעמידים את הראש.

(13) דוגמת ב' בחינות אלו דהתכללות שב"היום" דראש השנה, ישנה בה' מינים דתגה"ס „יום חגיגה" המגלה את ה„בכסא“: כל אחד מד'

הכללי): און דורך דעם וואָס בפני-מיותם זיינען זיי „כאחד“, זיינען זיי אויך בחיצוניותם – „לאחדים“, און זיי גיבן שלימות איינער דעם אַנ-דערן¹⁷. וואָרום אויב די עיקר זאך פון יעדן איינעם וואָלט געווען זיין ענין הפרטי, וואָלט ער צוליב אַט-דעם פרט – וואָס ער איז זיין עיקר – נישט געדאַרפט אַנקומען צום צווייטן: און נאָר ווייל בפנימיות זיינען זיי איין זאך, דערפאַר איז אויך אין זייער חיצוניות/דיקער איינטיילונג, דאַרפן זיי מקבל זיין זה מזה.

ז. דערמיט וועט מען אויך פאַר-שטיין פאַרוואָס דער ענין פון ערבות האָט זיך אָנגעהויבן ערשט מיט זייער כניסה לארץ: דאָס וואָס יעדער איד איז ערב פאַרן צווייטן, איז עס צוליב דעם פנימיות/דיקן פירוש פון „כל ישראל ערבים זה בזה“ („ערבים“ – אויס-געמישט), אַז אַלע אידן זיינען אויס-געמישט איינער מיטן אַנדערן – די צוויי סוגים התכללות פון אידן, „לאח-דים“ און „כאחד“. און ווייל התכללות בכלל קען זיין נאָר ווען עס לייכט אָן אור עליון¹⁸, און אַט-דער אור עליון האָט מאיר געווען ערשט בכניסתם לארץ, צוליבן משלים זיין די כוונה עליונה פון דירה בתחתונים – „טובה הארץ מאד מאד“¹⁹ – דעריבער האָט זיך דוקא דאָן, מצד דער התכללות פון אידן, אָנגעהויבן דער שלימות הענין פון ערבות²⁰.

אין וואָס ער איז אַנדערש פון אַ צווייטן אבר, נאָר דאָס וואָס ער איז אַ טייל פון דעם גוף האדם, אָבער עס הערט זיך נישט אָן אַז אויך אין זייער חיצוניות (וואָס דאָס בלייבט דאָך פאַר-שידן און אָפּגעטיילט) – זיינען זיי פאַרבונדן צווישן זיך. אָבער „לאחדים“ מיינט, אַז אויך אין חיצוניות זיינען די ענינים פרטים – אין וואָס די אברים זיינען אַנדערש איינע פון די אַנדערע – צווישן זיך פאַרבונדן און זיינען משלים איינער דעם צווייטן²¹.

און בעיקר איז דער אַלטער רבי מאריך אין „לאחדים“, וואָרום אין דעם באַשטייט דער עיקר העבודה²²: יע-דער איד ווי ער שטייט אין זיין מציאות הפרטית, אַ נשמה אין אַ גוף, דאַרף זיין „שפל רוח בפני כל אדם“, וויסנדיק אַז יענער האָט אַ מעלה לגבי אים און ער דאַרף אַנקומען צו יענעם.

ו. די צוויי סוגים התאחדות – „לאחדים“ און „כאחד“ – זיינען תלוי זה בזה: דורך „לאחדים“, וואָס אויך אין זייער חיצוניות און אין זייערע פרטיות/דיקע ענינים זיינען זיי פאַר-אייניקט, קען זיין דער „כאחד“, אַז אין זייער פנימיות זיינען זיי איין זאך (וואָרום אויב בחיצוניות וואָלטן זיי געווען „ענפין מתפרדין“, וואָלטן זיי נישט קענען זיין איין זאך בפנימיות: דער ביטול חיצוני, דאָס וואָס זיי זיינען מקבל זה מזה, איז אַ כלי צום ביטול הפנימי, אַז יעדער איינער איז זיין גאַנצע זאך נישט ער, נאָר דער ענין

(17) ראה לעיל הערה 14.

(18) אגה"ק סי"ב. לקו"ת תוריע כג, ג.

(19) נתבאר בארוכה לעיל ע' 1045.

(20) ובפרטיות יותר י"ל: קיום התומצ

והערבות על זה, הוא בהנשמה כמו שנעשית בבחי' מציאות ומלוכשת בגוף דוקא, שלכן נוגע זה להתכללות ד'לאחדים', שזה נתגלה בכניסתם

(15) מעין מעלת היחוד ד'אחד' לגבי 'יחיד'.

(16) ובדוגמת המבואר (לקמן ע' 1335 ואילך)

מעלת 'רידעת' (אחדות מצד המטה) על 'אתה הראת' (אחדות מצד למעלה).

לקומי

וילך

שיחות

ח. על פי כל הנ"ל וועט מען אויך פארשטיין די שייכות צווישן דעם פירוש הפשוט פון „אתם נצבים“ מיטן פירוש הבעש"ט: „אתם נצבים“ – אז אידן זיינען זוכה בדין, „היום“ – אין דעם טאג פון ראש השנה: דורך דעם וואָס „אתם נצבים גו“

כולכם“ כפירוש הפשוט, אז יעדער איד איז זיך כולל מיטן כלל ישראל אין אן אופן פון „לאחדים כאחד“, מען מאַכט ניט קיין חשבונות ווער ס'איז העכער און ווער נידעריקער; מען גייט אַרויס פון דעם אייגענעם מציאות און מען ווערט אַ טייל פון כלל ישראל – דאָן האָט מען די הבטחה אז מען איז זוכה בדין, וואָרום כלל ישראל איז דאָ אַודאי און אַודאי גוט, און מען באַקומט אַ כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

(משיחות ש"פ נצוי תשח"י ותשי"ט)

לארץ שהיו אז בהתלבשות כו'. אך הכת על התכללות זו הוא מצד ההתכללות ד„כאחד“ (כו"ל סעיף ו), שלכן הכר"ב על זה הוצרך להיות במדבר שהיו בהפשטה, ועי' משה – ביטול דבחי' מ"ה. – וראה תניא פ' לב.

וילך

אויפן פסוק „לקוח את ספר התורה הזה“ זאָגן רז"ל אז משה רבינו האָט אָנגעשריבן בכתב ידו דרייצן ספרי תורה, צוועלף פאַר די צוועלף שבטים, און איין ספר תורה וואָס זאָל זיך געפינען אין ארון, „שאם יבקש לזייה דבר שיהיו מוצאים אותה שבארון“ (אז אויב מ'וועט זוכן צו פעלשן אַ זאך (אין דער תורה) זאָל מען אַרויסנעמען אַט-די וועלכע איז אין ארון).

אונטערשייד צווישן איין אָרט און אַ צווייטן, אז מען פסק'נט און מ'פירט זיך לויט די פוסקים פון דעם אָרט, וואָרום „אלו ואלו דברי אלקים חיים“ – איז דער טעם אויף דעם, ווייל די תורה איז געגעבן געוואָרן צו ווערן גע'דרש'נט „בכלל ופרט ופרטי פר-טיות“, פאַר יעדער נשמה פרטית פון אידן וואָס איז מושרש אין דעם פרט פון תורה, און יעדער איד דאַרף זיך פירן לויט דעם חלק אין תורה, אין וועלכן זיין נשמה איז מושרש.

די זעלבע זאך און נאָכמער איז בנוגע פרטי חובת הלבבות, די עבודה פנימית פון אהבה ויראה, אז אין דעם זיינען פאַראַן אַ סך חילוקים, און יעדער איינער האָט זיך זיין שער, דורך וועלכן ער דערהויבט זיך און פאַרבינדט זיך מיט אלקות.

(2) הקדמת התניא.

(1) דב"ר ט, ט. שוח"ט צו ש"נ. הובא בהקדמת הרמב"ם לספרו.

דאָס איז אַבער נאָר בנוגע פרטים, און נאָר געוויסע פרטים.

וועלכן שורש מען איז שייך – דאָרף מען גיין דורך דעם שער הכללי. דעם אַלטן רבי'ן האָט מען אויסגע-קליבן, און ער האָט מחבר געווען דעם שו"ע, מברר זיין די הלכות אין גליא דתורה: מייסד געווען תורת חסידות חב"ד, אין פנימיות התורה ודרכי העבודה: און מברר געווען דעם נוסח התפלה, אַ נוסח כללי צוגעפאַסט פאַר יעדער אידן – וואָס די אַלע דריי ענינים זיינען צוגעפאַסט פאַר אַלע אידן און פאַר יעדער אידן – און דורך זיי קען באַ יעדערן דורכגיין אַלע העלאות (בתפלה) און אַלע המשכות (אין תורה) און דורך תורה).

ויהי רצון, אַז מען זאָל גיין אין דעם דרך הסלולה וועלכן מען האָט פאַר אונז אויסגעטראָטן, און מען זאָל עס מפיץ זיין צו אַלע אידן (אויך עניני השולחן ערוך און נוסח התפלה גייען אַריין אין הפצת המעיינות), און מיר האָבן די הבטחה, אַז דורך הפצת המעיינות חוצה וועט זיין דער קא אתי מר, דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

(משיחת ש"פ נצו"י תשט"ו)

(4) ראה הקדמת בניו להשו"ע.

(5) ראה בבית רבי ח"א, פ"י: כסדר סידורו היו לפניו ששים סידורים מנוסחאות שונות וקיבץ סולת נקי' מכלם.

און אַזוי ווי אין דעם ענין פון תפלה, איז דאָך ידוע אַז די פאַר-שידענע נוסחאות התפלה נעמען זיך דערפון וואָס "ג השתחויות היו במקדש נגד י"ג שעריו שנרמזו לעתיד אי"ה" – די צוועלף שערים פאַר די י"ב שבטים, "שער ראובן וגו'" און דער דרייצנטער שער איז דער "שער הכולל" פאַר אַלע שבטים, דער נוסח התפלה וואָס איז פאַר אַלע אידן גלייך. און הגם אַז ס'איז פאַראַן אַ מעלה אין די שערים הפרטים פאַר יעדן שבט באַזונדער און אין דער צייט ווען ס'איז געווען באַוואוסט צו אַלעמען צו וועלכן שבט וועלכער יעדער איד באַלאַנגט איז געווען בעסער אַז יעדערער זאָל אַריינ-גיין דורך זיין שער... אַבער בזמן הזה ווען מ'ווייסט ניט די שבטים (איז בע-סער אַז אפילו די וואָס ווייסן יאָ זייער שבט ווי כהנים ולוויים) זאָלן אַריינגיין דורך דעם שער הכולל – וואָס דאָס איז דער נוסח וואָס דער אריז"ל האָט מתקן געווען.

על דרך זה איז אויך אין תורה, סיי גליא דתורה, סיי פנימיות התורה – צוליב דעם וואָס מען ווייסט ניט צו

(3) לקו"א להח"מ ממעזריטש (בהוצאת קה"ת סקל"ג) הובא בהקדמת שער הכולל.

**מכתבי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לזקני החתן והכלה**

ר' רפאל נחמן הכהן, ר' יצחק גנובורג, ר' חיים שטרן,
ר' יהודא שפוץ, ר' מרדכי שטרן שיחי,
מרת גיטה גנובורג, מרת חנה מרים שפוץ

מכתבים לר' רפאל נחמן הכהן

כהן = ת"א, רח' קוק 21

בי"ה, כ"א תמוז תשי"ב
ברוקלין

הרה"ח הח"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר רפאל נחמן שי' הכהן

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מט"ז תמוז במשורה טובה
ע"ד הטבת בריאות חתנו מוה"ר יצחק שי' ואשר כבר בא לביחו
וכן בנוגע לבריאותו הוא, וזו"ח ח"ח ביהוד בעד הכתיבה עכ"פ
בקיצור מהנעשה בימי חג הגאולה והסגולה י"ב וי"ג תמוז, ועד
הרשימה שבסוף מכתבו, כן יזכהו השי"ת בעתיד לבשר אך טוב
הכה"י בענינים הכלליים והפרטיים.

מצערני, במקצת שלא בא במכ' זכרון פעולות
צעירי אגו"ח אשר כנראה לא נצלו ההזדמנויות דהגיגה הנ"ל
והבל על זה.

לאות הכרת תורה על הקורת רוח שגרם לי, הנח
מצוה גוררת מצוה ומוסג"פ הרשימה שהז"ל לימי י"ב וי"ג
תמוז, והוא לזכות בה את הרבים וזכות הרבים הלוי בו.

בברכה לבריאות הנכונה

כתן-ת"ץ

בי"ה, ט"ז כסלו תשי"ט
ברוקלין

הרה"ח אי"א נוי"נ עזמק בצ"צ
מוה"ר רפאל נחמן שי' הכהן

שלום וברכה!

לאחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו מבי"ה כסלו, יום
הילולא של כ"ק אדמו"ר האמצעי וערב יום גאולתו, וביחד עם זה
גאולת המקושרים וחשיבים לתורת החסידות וענייני

ומובן שלפלא ההפסק בכתיבה והקיצור בהנוגע ~~לשני~~
לבשו"ט ואין טוב אלא טוב לשמים וטוב לבריות וטוב העושה פירות
~~שמו~~ ~~מבואר~~ בתורת הדא"ה מיוסד על פתגם כ"ק אדמו"ר הזקן, אשר
אהבת ה' אפנת התורה ואהבת ישראל, חד הוא, בכ"ז תקותי שבהנוגע
לפועל, ישנה תכנית מפזרטה לחגיגה יום הבה"ר יט' כסלו הבע"ל
ראש השנה לתורת החסידות ודרכי החסידות, ויהי רצון שתומשך השפעת
על כל השנה.

בברכה לבשו"ט בכל העניינים שבמכתבו
ובברכה חג הגאולה

מכתבים לר' יצחק גנזבורג

וכן ע"ד עבודתו הק' עבור כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

גנזבורג = תל אביב

בי"ה. כפ"י אייר תשי"ד
ברוקלין

הור"ח אי"א נוי"כ עוסק בציצ
מוה"ר יצחק שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ' אייר. הנה נצטערתי לקרות בו
אשר עדיין לו תוקנו כל העניינים, ותקותי שכולם וכאוי"א מהם
משתדל כזה והרי ידוע מרז"ל יגיעת ומצאת. ואקוה שלעת קבלת
מכתבי זה גם מצבם הכספי השתפר.

לפלא שאינו נוכח מאומה ע"ד עבודת הרשת וביחוד
על אודות הצלחת הרישום, ובודאי ימלא גם אודות זה בהקדם האפשרי

ומ"ש שקשה לקבץ חברי הנהלה שיחתמו על המכתבים.
הנה מבלי שידעו אודות זה הרי יכול הוא לשלוח לי העתקת המכתב
גם קודם החתימה כמובן באופן בלתי רשמי, והשי"ת יזכהו ויצליחו
לבשר טוב ככל הנ"ל וכן בהנוגע למצב בריאותו ושאר ענייניו
הפרטים בהקדם.

בברכה

בית, אדר"ת מ"ח תשי"ח
ברוקלין

הנהלת רשת אח"י יוסף יצחק
ליובאוויטש באתיק ח"ו
ה' עליהם יחיו.

שלום וברכה

בטח לעת כזאת כבר נתקבל חמ"ש ע"י חו"ת אי"א נז"נ
רב פעלים מוח' יצחק שי' גנזבורג, בכל זה בא חנני גם בכתב אודות
מה שדברתי עמו, וזוא:

כ"ו שנתא' למכ' זה ב"מ חמרים עובדים פעילים
בהנהלת הרשת, מא"ד ג"מ למרות מה שמתחמק"ם זה מעמים וגם
עוררים בזה כמה מתעסקים באח"ק ח"ו שמוסדות חב"ד אשר א"צ
ומצער העדר השתתפות מעת חומדה, ואפשר שגם הנ"ל ס"ב להעדר
ההשתתפות, דברתי עם הר"י שי' גנזבורג, שגם הוא יכנס בהנהלת
הרשת, ז.א. שי"י זה נוסף על הסקידו כמנהל בית ספר, ובכלל ישחל
להקדיש את כל זמנו לענ"נ הרשת, מובן ש"אמור אין ממעט ח"ו
בהנהלת ~~ההנהלה~~ וגם האחריות של כל חברי ההנהלה דער עתה, וחבר'טו
מוח' דוד שי' חננין בראשם, אלא אדרבה בא לחומ"ף על זה, לא רק
לחומ"ף בהזכות ואחריות של הר"י שי' גנזבורג אלא בהזכות ואחריות
של כל חברי' בהנהלה, וכמוכן מהדוגמא אשר משת שגגבה ע"י שני אנשים
הוא יוחר מכוסל משא חגגבה ע"י איש אחד, ומובן זה ג"כ ממ"ש בשער
תיחוד והאמונה ר"ש פרק יב' ע"ד המשכה בח עליון כו' העולה על
כולנה ושקולה כנגד כל וכו' וק"ל,

וכיון שהיום יום השלשים דחדש תשרי חמלא ואדר"ת
חשון חמאחד חחדש חכל"י חמושבע בכל טוב חמש"כו קישאר חדשי חשנה
חנה י"ה רצון-שת"י החלת העבודה באופן המתאים ברוב הצלחת
ושיחוף פעולה בהנ"ל אשר בדרכי נועם ומוב לקב יעלה ביד הנהלת
הרשת למלאות תפקידם מתאים לרצון רבוותא הק' וצוקללה"ה נבג"מ
ז"ע, ושכרם של חמשתדלים וחמחעסקים בזה אין די באר.

חמחכה לבשו"ט וואו רצ' ר' אצל

גנזכורג-פרזון

ב"ה, יז' אדר תש"כ
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת
שמים מוה' יצחק שי'

שלום וברכה!

אחרי הפסק ארוך נתקבל מכתבו ממוצש"ק ימי

הפורים.

לבעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם
על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נכג"מ זי"ע
מתאים לחוכן כחכו, ויהי רצון שכשם שהביא הכקשה כן יבשר
טוב בזה.

וכמ"ש אודות החלמידים המסיימים, לפלא שאינו
מזכיר האם התייעצו חברי הנהלת הרשת בזה וכמ"ס מנהלי בתי
ספר הרשת שבם שם כע"א האמורה או בדומה לזה, והרי ככגון דא
נאמר וחשועה ברוב יועץ.

מזכיר בסיום המכתב שדבר עם הרב חנזין שי'

ואינו ברור כמה הי' השקו"ט ומה היתה המסקנא.

ויהי רצון שכיון שנמצאים אנו כחדש אשר בו
ליהודים היתה אורה ושמחה אורה זו תורה, והקי אין מקרא יוצא
מידי פשוט, שחתי' הצלחה גם ככע"א האמורה כטוב לפני החלמידים
בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש

ולבשו"ט בכל הנ"ל

גאנזבורג - כחב"ד

ב"ה, ו' אדר"ר תשכ"ח
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הרה"ח אי"א נו"נ קוסק בצ"צ
מה' יצחק שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו ממוצש"ק כ"ז שבט ברבד הצעהו ליסד
ועדה בין ציבורית וכו'.

עצם הרעיון אטנם יפה הוא וראוי לדון עליו. אבל
לע"ע ממעמדים שונים, אין הזמן גרמא, ועד עת מצוא יש
להסיר השאלה מסדר היום. וסובבן שעדיין גם לא לפרסם
שחשב בזה.

בברכה כמ"ס

הרב ת.ס.א. הרקוב

מכתב לר' חיים שטרן

שטרן - ירושתיו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ה, אדרי"ה כסלו תשי"ז
ברוקלין

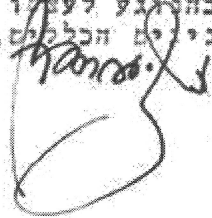
הו"ח אי"ח נוי"כ עוסק בצ"צ
טוב' חיים שי'

שלום וברכה!

בודאי קבל בעתו סכתבי בברכת השנה ינתיים בתחיל
גם סכתבו בו כותב ספעותו בל"ג קוסמיות שהתקדם בהשתדלותו
ובהתגותו, ובודאי לא יסתפק בזה, ומטעין בהשתדלות מתאים למעמד
וסצב הסקום ויושבו, שהרי בצד השטוב, שהוא קשור עם הסוב האמיתי
הקביה שהוא בלי גבולי ואין סופי, תמיד האפשריות להוסיף ולהעלות.
ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

ואנצל הזדמנות זו לעוררו ג"כ על שמירת שלשת הטיעורים
הידועים בחומש תהלים ותניא מתקנת כ"ק טו"ח אדמו"ר צוקלנה"ה
בבג"מ ז"י"ע, והם א) אסירת תהלים מבשי - כמו שנחלק התהלים לי"ג החדש -
בכל יום אחר תפלת השחר, ב) לימוד פרשה חומש עם פירוש רש"י מהסדרה
של השבוע (ביום א' שהתחלת הסדרה עד פרשה שני, ביום ב' מפרשה שני
עד שלישי וכו'). ג) לימוד שיעור תניא כפי שנחלק התניא לימות השנה -
אשר כפי שסמנו הי"ז סגולה לכמה ענינים, ומה שרג גם להפריש לצדקה
בכל יום חול לפני תפלת הבקר.

בברכה לבשו"ס בהנוגע לענין וכל כ"ב שי',
וכן בהנוגע בענין הכללית, בגו"ר.

שם הרב - ירמיהו

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3.0250

מנהל הסודל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ח, ימי הסליחות, ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ יוסף בצ"צ
כו' מו"ה חיים שי'

שלום וברכה!

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לסובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

ברכה

במענה לשאלותיו: אופן הנחת חפלין דבנו
שמואל שי' - מובן ששיך לרב מורה הנוראה.

הניקוד וכיו"ב שבסידורנו - צ"ל כמו
שהוא בפעם הא' שבא בסידור, כי לא תמיד הצליחו
לחקן בכ"מ. והוצטרע ז' בלוח התיקון לס' חו"א.

שכון פאג' סנהדרין*

מכתבים לר' יהודא שפון

שפון=מאנטרעאל
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, טז' תמוז תשכ"ו
ברוקלין

הור"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים מוה"צ יהודא שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום יב' תמוז,
יום סגולה וגאולה.

ובעת רצון יזכירוהו על הציון הק'
של כ"ק טו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, לכל
רענינים אודותם כותב.

ויהי רצון שיהי קניית הבית בשעה
טובה ומוצלחת בכל, וכן יעשה כל התלוי בו לענין
בית"ע"פ המבואר בדא"ח ובר"פ בסיום וחזרתם ההמשך
דמים רבים הידוע,

ובפרט שזיכתו הסגחה העליונה ומלאכתו
בישיבה הק' תומכי תמימים, וד"ל.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

שפון=מאנטרעאל
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

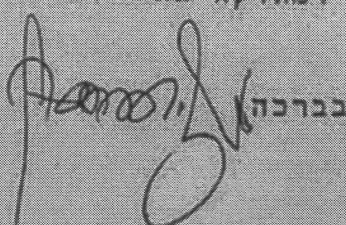
מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

כ"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"ב
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים כו' מו"ה
יהודה שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומחוקה בגשמים וברוחניות.
רמ"א

בברכה

מכתבים לר' מרדכי שטרן

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

ג'מ"ח ג'מ"ח ז' שני און טאג
ליובאוויטש

770 איסמערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

בי"ח, ט"ז מ"ח תשמ"ג
ברוקלין

הרה"ח חור"ח אי"א כו"נ כו'
מו"ח מרדכי שי' שטרן

ו'ה' ה'ז'ל'א' ג'

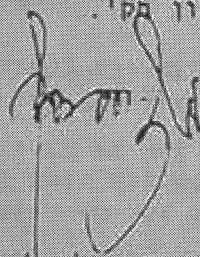
שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת המכ' מיום ז' מ"ח וחמצי"ב.

ודבר בעתו -

בתחלת תקופת ד"ויעקב הלך לדרכו".

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון מק'.

בברכה

נ.ב.

לתוכן מכתבם - אף שכנ"ל טוב הרעיון וכו' לא להיות מפוזרים וכו'
כ"א להתרכז במקום א' וכו'.

הרי התכנית שכוחכים אודותה - תתחיל להיות מעשית (במקצתה, עכ"פ)
בעוד כו"כ חדשים, המדובר במקום שיהיו שם מיעוטא דמיעוטא, שצורתו תוקבע
לא ע"י ההכחות בהווה, כ"מ ע"י כו"כ גורמים פוליטיים המשתנים לעתים תכופות,
ולפעמים באופן רדיקאלי-וכו' וכו' (ובתם ספקות שאין להעלותם על הכתב, וד"ל).

באם רוצים ומוכנים באמת לפעול במרץ ובעקביות, ומביניהם ישנם כרי מרץ
ומעשה בפועל בלי לאות - יבררו המצב דחתכנית בכולל חב"ד ע"ד שכונת חב"דית
ובירושלים (ממ, או בסמיכות ממס), ואם יש סיכויים ממשים - יתעניבו בה.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ביה, ייט-בייף כסלו
ב-ג פ' וישב, הי"ח שמ"ו
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הו"ח אי"א ב"י עוסק בצ"צ
כ"י הו"ח מרדכי שי

שלוש וברכה

המכ"י נח"י וח"ח הגאון ר' יצחק
וכהורא אדמו"ר הזקן בעל הגאולה דימיטאלה -
באג"ק שלו הידועה ד"פוחחין בברכה -

פתיחת מכתבי זה בברכה לכל המצטרף בגו"ר - כולל
לבשו"ט חכ"י,

וכהורא ימי חנוכה הקרובים וסמוכים - להוסיף
ולהעלות בקודש, בכל עניני טוב,
שהרי גם כל טוב גשמי - כל הי"עובד את הוי' בשמחה
ובטובת הנפש הטוב הזה מסיר ממנו כל הדברים המונעים חתומ"צ,
ומשפיע ו"מחזיק את ידו לעשות חתומ"צ.
- כדברי הרמב"ם הידועים (הלי חטובה פ"ט).

בברכה חג הגאולה
ולימי חנוכה שמחים
ומאירים

מאירים גם בימים שלאחריהם
בכל ימות השנה

מכתב למרת גיטה גנזבורג

גנזבורג - ת"א

ב"ה. כה" סבת תשס"ז
ברוקלין

מרת גיטה תחי

ברכה ושלום!

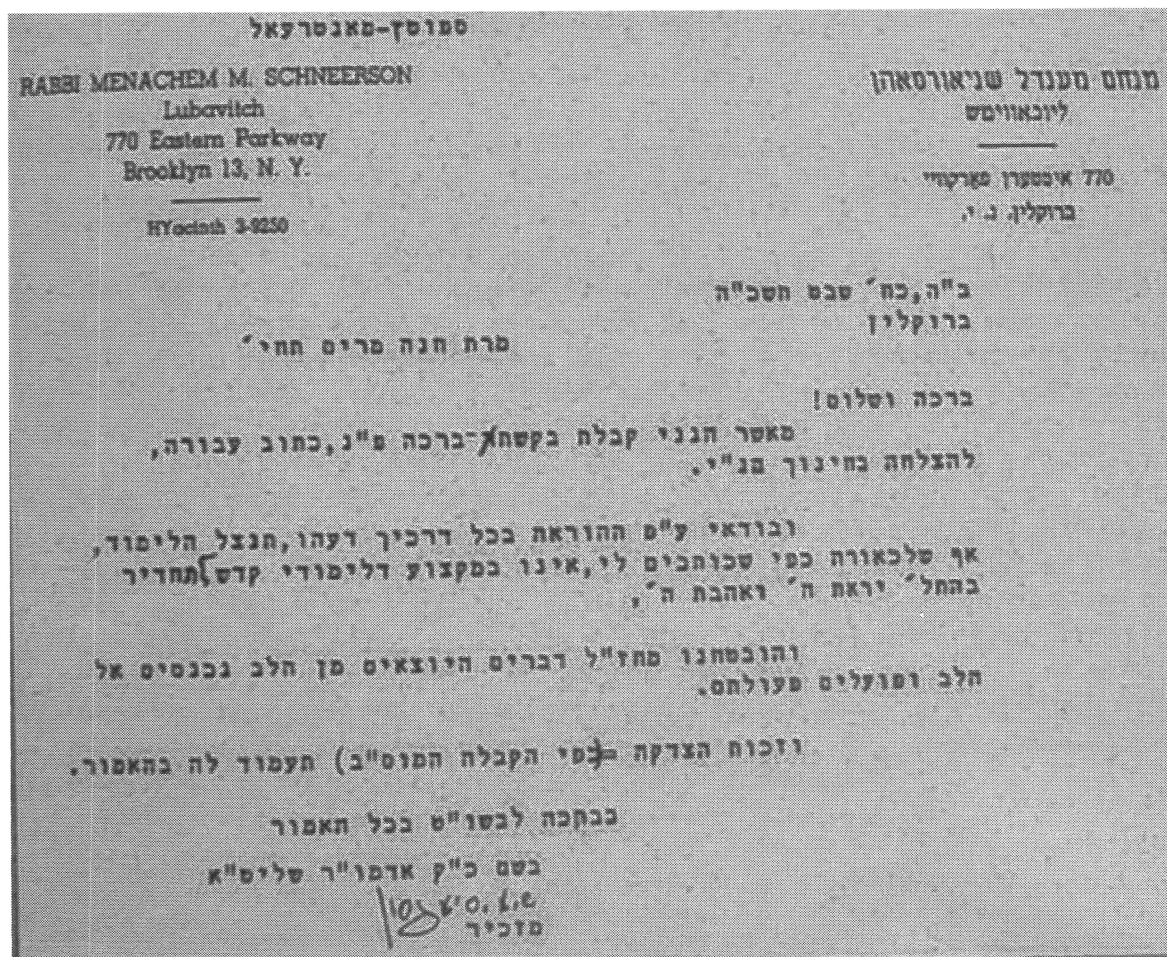
בהנה אני לקבל מזמן לזמן ידיעות אודות עבודתה בבית ספר חב"ד אשר על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, והצלחתה בזה, ותקותי חזקה אשר אף שבטח כמה קיטורים פוגשת בעבודתה זו; הנה מזמן לזמן מתמעטים הם, והעיקר אשר מזמן לזמן מתמעטת תפיסת המקום שלהם אצלה, ובפרט שרואה פירות בעבודתה, ומובן המבואר במקום אחר באריכות אשר כל השתדלות ואפילו יגיעה בחינוך דור הצעיר כדאיות הן כיוון ששינוי לסובה אפילו קטן בשעת מעשה בתלמיד-ה אפשר שיסנה בענינים עיקרים כל מסך ימי חייו, וכנראה גם בעיני בשר, ובטחוני שהביא בפועל את האפשרות לסדר גם עניניהם בביתם ובפרט בהנוגע לילדיהם שיחיו באופן שלא תהי" סתירה בין עבודתה בקדש בחינוך תלמידי סית הספר עבודתה בקדש בחינוך בניהם הם, כי הרי מצוה מסייעת למצוה ולא ה"ו להיפך, ובודאי במדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה אלא שכמה פעמים ככה תתוסף ברכתו והצלחתו בילדיהם הם שיהיו נאמנים לד' לתורתו ומצותיו, והיא ובעלז הרב שי" יקבלו מהם רוב נחת אמיתי שהוא נחת חסידותי מתוך הרחבת הדעת ובריאות הנכונה.

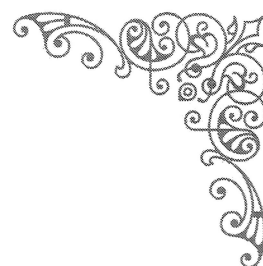
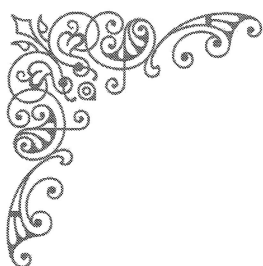
ברכה

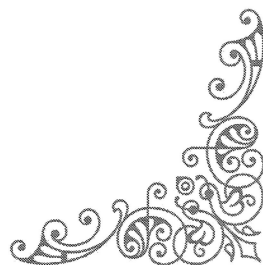
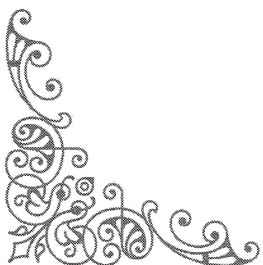
מכתב למרת חנה מרים שפוץ

שהכלה נקראת על שמה — לאויוש"ט

**כתי"ק כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
בענינים שונים**

בשאלתם אם להניח תפילין דר"ת.

בודאי ישתדל ככל האפשרי שתהי' תפלתו בטהרה, וכידוע
קדושת מפילין בכלל וק"ו מקדושת הציץ כמרז"ל הידוע, ולכן מהנכון
להניחם.

במ"ש דמי שאינו מניח תפילין דר"ת אין לו לכותבם,
כבר שקלו וטרו בזה להמסקנא הוא ~~לומר~~, דלא על זה קאי מאמז"ל
כל שאינו בקשרה אינו בכתיבה (וכן נראה) (רס"ף) דכ"ל כתיבה
~~א"ל ר' יצחק~~ א"ל ר' יצחק (א"ל ר' יצחק) (א"ל ר' יצחק) (א"ל ר' יצחק)
בדאי שומר שלשת השיעורים בתומש תהלים ותניא נוסף.
על השיעורים אשר בסדרי הישיבה, והשי"ת יצליחו.

בברכה
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

**כפי שנדפס באגרות-קודש
[ה'תשצד]**

בשאלתו אם להניח תפילין דר"ת.

בודאי ישתדל ככל האפשרי שתהיי תפלתו בטהרה, וכידוע קדושת תפילין בכלל וק"ו מקדושת הציץ כמרז"ל הידוע, ולכן מהנכון להניחם.

במ"ש דמי שאינו מניח תפילין דר"ת אין לו לכותבם, כבר שקלו וטרו בזה, ואף המסקנא הוא דלא על זה קאי מארז"ל כל שאינו בקשירה אינו בכתובה, (וכש"כ מלתיאבון, ר"ס לט), בכ"ז לכתחילה עכ"פ פשיטא דטוב ונכון שיכתבם המניח תפילין אלו (הדעות בזה נקבצו ב' מאסף לכל המחנות ובס' שלחן מלכים על קצש"ע).

בדאי שומר שלשת השיעורים בחומש תהלים ותניא נוסף על השיעורים אשר בסדרי הישיבה, והשי"ת יצליחו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

בי"ח, ג' תמוז תש"ח
ברוקלין

חרת"ג חת"ת אי"א נז"נ בעל
מדות וכו' מוה' חיים אברהם
ש"י חלו:

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מבשר טוב מחטבת מצב בריאותו
ואשר כבר נמצא בביטחו, ויחי רצון שילך מצבו חלוך וטוב עוד
יותר ויתזור לאיחוו כפשוטו ולא יחוו כמשמעו כמבואר בד"ח
משכיל לאיתן לרובנו חזקן, נדפס בקונטרס לימוד החסידות.

בעת רצון אזכיר את כל אלה שכותב אודותם על מציון
 הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כאו"א לחצמטרכ
 להם מתאים לתוכן כתבו, ומיוסד על מרז"ל שכל שמטיבין לו הוא
 לארך ימים ושנים טובות, הנה כיון שחתחיל בבשורה טובה מהצלחת
 הטפול הרפואי לחטבת הבריאות, יהי רצון שגם בזה יקוים מאמר הנ"ל
 ויבשר טוב בשאר הענינים אשר במכתבו, וסימנא מילתא היא אשר בשנה
 זו החתלת ימי השנה הם אתר ר"ח תמוז ויום השבת, דאז לית שולמנא
 אחרא בכולתו עלמין, ואנפחא נהירין בנהירו עילאה, וחרו באור פני
 מלך חיים ממחיי"מ הקב"ה, וכמובא הדוגמא בזה ממלכותא דארעא, אשר
 אפילו הפושע חיותר גדול, כשמוליכים אותו לגדרום ופוגע במלך
 נפטר מכל עונש ונפטר לביחו בשלום, ומכש"כ וק"ו כשפוגעים בשבת
 מלכתא ושבת הסמוך ליומא אריכתא דימי ר"ח אשר גם ברי"ח ה' מלך
 גאות לבש, שהוא בגלוי, וכמובא בפרקי דרבי אליעזר, שחרי זהו מאמר
 אדם הראשון, אשר אמר לכל ברי' עולם אפילו לחיות ולבתמות, בואו
 נשתחוה ונכרעה, כי ה' מלך בגלוי, וגם לעיני בשר בחמה וחי',

ויהי רצון שבעגלא דידן נזכה לקיום היעוד ונגלה
כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וכו' וכמבואר על ידי אדמו"ר האמצעי
בן רבנו חזקן בעל החניא, ושגם תחיות וחבטמות יכירו בזה, וע"ד
חפזות שנשאו תארונו בימי דודי אשר וישראלנו וגו'.

ברכה לבשו"ט בכל האמור
* כל הורה ה' ג' ק' ד' (י, ז) ומה דה' ח' ט' י' כ' ל'
ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל' ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל'
י' כ' ל' ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל' ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל'
ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל' ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל' ד' ל' ו' ח' ט' י' כ' ל'

כפי שנדפס באגרות קודש [ה'תתיט]

בי"ה, ג' מ"ח, תשי"ח
ברוקלין.

הרה"ג הווי"ח אי"א נוי"נ בעל מדות וכו'
מו"ה חיים אברהם שי' הלוי

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו, מבשר טוב מהטבת מצב בריאותו ואשר כבר נמצא בביתו, ויהי רצון שילך מצבו הלוך וטוב עוד יותר ויחזור לאיתנו כפשוטו ולאיתנו כמשמעו, כמבואר בד"ה משכיל לאיתן לרבנו הזקן, נדפס בקונטרס לימוד החסידות.

בעת רצון אזכיר את כל אלה שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כאו"א להמצטרך להם מתאים לתוכן כתבו, ומיוסד על מרז"ל שכל שמטיבין לו הוא לארך ימים ושנים טובות, הנה כיון שהתחיל בבשורה טובה מהצלחת הטפול הרפואי להטבת הבריאות, יהי רצון שגם בזה יקוים מאמר הנ"ל ויבשר טוב בשאר הענינים אשר במכתבו, וסימנא מילתא היא אשר בשנה זו התחלת ימי השנה הם אחר ר"ה הוא יום השבת, דאז לית שולטנה אחרא בכולהו עלמין, ואנפאה נהירין בנהירו עילאה, והרי באור פני מלך חיים ממה"מ הקב"ה, וכמובא הדוגמא בזה ממלכותא דארעא, אשר אפילו הפושע היותר גדול, כשמוליכים אותו לגרדום ופוגע במלך נפטר מכל עונש ונפטר לביתו בשלום, ומכש"כ וק"ו כשפוגעים בשבת מלכתא ושבת הסמוך ליומא אריכתא דימי ר"ה אשר גם בר"ה ה' מלך גאות לבש, שהוא בגלוי, וכמובא בפרקי דרבי אליעזר, שהרי זהו מאמר אדם הראשון, אשר אמר לכל בריות עולם אפילו לחיות ולבהמות, בואו נשתחוה ונכרעה, כי ה' מלך בגלוי, וגם לעיני בשר בהמה וחי'.

ויהי רצון שבעגלא דידן נזכה לקיום היעוד ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וכו', וכמבואר על ידי אדמו"ר האמצעי בן רבנו הזקן בעל התניא, ושגם החיות והבהמות יכירו בזה, וע"ד הפרות שנשאו הארון בימי דוד*, אשר וישרנה וגו'.

בברכה לבשו"ט בעל האמור.

(* כך הובא ה' בלקו"ת במדבר (י, ב) וחייב (וזכאי) אדם לומר בלשון רבו. ודייק שלא לומר מלכות דוד, כי הי' זה י"ג שנה לפני זה ודוד אז בן יז"ש.

ומה שמפרט בימי דוד – יל"פ עפמשי"כ בזהר שצויין בלקו"ת שם.

ב"ה, כ"ח טבת תשי"ח
ברוקלין

הרה"ג הרח"ח אי"א נוי"נ עוסק בציצ
מו"ה אפרים אל"עדר שי' הכחן

שלום וברכה
במענה למכתביו מאור ליום כ"ד טבת הוא יום החילולא של
רבנו הזקן בעל החניא והשו"ע, עם המוסגר בו, ואג"ת

ח"ה על הבשוי"מ מבר"אזה זנחנו הרבני"ת שתלי"מ"ה וי"ה
ראון שגם בשאר הענינים אודותם כותב יבשר מדב בטוב הנראה והנבלה,
ומתאים למרז"ל בהנוגע לחדש העשירי הוא חדש טבת עבודו מסג"ר חרומת
השנה חדש שאגוף נחנה מן הגוף, אצרי"ן לחיות מבואר גם ע"ס המדרש
(הובא במאורי אור) ואחשורוש זה הקב"ה אחרית וראשית שלו, שמוח מובן **לגוף**
שעצמות ומחנה מן הגוף דא"ש ח"ש"ר אלי (י"ע"ן בס' חניא קד"ש
פרק מט' ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומר *לענין חנניה
האמ"ת"ת ח"ה רק בזה שאינו **שלא** לכל גדר וחבלה, וכחוצאת מזה - גם בבני
ישראל עליהם קאי אמיתת הענין, חן האדם ח"ה כאחד ממנו, ע"ן רמב"ם
הל' תשובה פרק ח', לקו"ה לבעל החילולא, אמור לחי' ב', הנאה מן הגוף
דוקא - ע"ס המבואר בחניא פרק ל"ו, ודוקא ע"י עניני הגוף מחקרים מה
שנחמה הקב"ה כו' שכל חניל מזכרה לחקדמה - ש"ח"ה הגוף בריא ושלם,
וכמבואר ברמב"ם הלכות דיעות ריש פרק ג' ופ"ד.

*כאמ"ל א' דא"ר
י"ן אהר"ה מ"ן ע"ה י"ה
בכבוד ובברכה לבשו"מ בכל האמור - ופ"ד י"ן
החלום - א"ל"ה ח"ה י"ה

א"י ע"ן אהר"ה ס"ק י"ן ס"ק י"ה
(אמר כ' די"ה י"ן הסתלות דפ"ד פ"ק - ר"ל ק"ה)
הה"ח אהר"ה דפ"ד י"ן - א"ל"ה פ"ק י"ן ע"ה י"ן (א"ל"ה י"ן)
א"ל"ה י"ן אהר"ה י"ן א"ל"ה י"ן א"ל"ה י"ן
א"ל"ה י"ן אהר"ה י"ן א"ל"ה י"ן א"ל"ה י"ן
א"ל"ה י"ן אהר"ה י"ן א"ל"ה י"ן א"ל"ה י"ן

**כפי שנדפס באגרות קודש
[ו'טז]**

בי"ה, כ"ח טבת, תשי"ח
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה אפרים אליעזר שי' הכהן

שלום וברכה!

במענה למכתביו מאור ליום כ"ד טבת הוא יום ההילולא של רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, עם המוסגר
בו, ומלמחרתו.

ת"ח על הבשו"ט מבריאיות... ויהי רצון שגם בשאר הענינים אודותם כותב יבשר טוב בטוב הנראה
והנגלה, ומתאים למרז"ל בהנוגע לחדש העשירי הוא חדש טבת עבורו מסגיר תרומת השנה חדש שהגוף
נהנה מן הגוף, שצריך להיות מבואר גם ע"פ המדרש (הובא במאורי אור*): אחשורוש זה הקב"ה אחרית
וראשית שלו, שמזה מובן שגוף, עצמות ומהות נהנה מן הגוף דאיש הישראלי (יעוין בס' תניא קדישא פרק
מ"ט ובנו בחרת מכל עם ולשון הוא הגוף החומרי כו', וענין הבחירה האמיתית ה"ה רק בזה שאינו כפוף
לכל גדר והגבלה**), וכתוצאה מזה – גם בבני ישראל עליהם קאי אמיתת הענין, הן האדם היי' כאחד ממנו,
עיין רמב"ם ה' תשובה פרק ה', לקו"ת לבעל ההילולא, אמור לח, ב), הנאה מן הגוף דוקא – ע"פ המבואר
בתניא פרק ל"ו, ודוקא ע"י עניני הגוף מתקיים מה שנתאווה הקב"ה כו' שכל הנ"ל מוכרח להקדמה – שיהי
הגוף בריא ושלם, וכמבואר ברמב"ם הלכות דיעות ריש פרק ג' ופ"ד.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בכל האמור – ובקשר ליום ההולדת – ולשנת הצלחה בגו"ר.

בהתמי' אהבה טבעית בש"ק?! – יל"פ כי ש"ק ענינו עונג בכל פרטיו (אפילו בשינה).

כשמן שמפעפע בכ"מ. שהוא היפך הטבעי שנקודתו דבר המתמיד, כי תענוג תמידי אינו תענוג. ועיין
תניא פמ"ד: וכמו טבע כו' אעפ"כ אינן נק' וכו'. ובמכ' כ"ק מו"ח אדמו"ר בהוספה לקונטרס העבודה.

ב"ה, כ"ד מנ"א חשי"ת
ברוקלין, נ.י.

רחל תי

בגד כהן ושלום:

במענה על מכתבך בו מודיעה אשר בט"ו מנ"א
הגיעה לגיל שמיים עשרה שנה היא עונת בת מצוה.

הנה יחי רצון שתקבל עליך עול מלכות שמים
ועול מצות בלבב שלם, והשם יתברך יצליחך בלימודך ובתנחגה,
והגדילי לחיות ראוי לשם בת חב"ד, מחאימה לרצון נשיאנו
הקדושים וצוקללה"ח נבג"מ זי"ע,

זחשמייע גם על החבירות שלך בזה, בדבור ועוד
יוחר יידי חיינחך רוגמא תי של בת ישראל חמחונכת
בדרכי החסידות. וזה יביא לך אושר רוחני וגשמי.

בברכה
השאלת אבות אבות האם
אצתי, כיון שהחננו הנערה
השנים שנה אספיק הנערה
וקו תלוי הדצאה לאו והתנקה לאו, שיוף אצתי הנערה
שינון דמיון של אצתי והתנקה
כיון שנתנה אצתי בתרופה דבר השנים, שמי חכמה אצתי
אצתי עתה ~~הנערה~~ הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה
אצתי, וכן הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה
הכס דעתי צדק וישר, אצתי וכן
אכיל הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה
דאצתי האצתי, דבר שיוף אצתי הנערה הנערה הנערה
תבוא, חס ושום הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה
ואם אצתי וקסור הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה
נחית וכו' דבר דאצתי חסד זה אצתי הנערה הנערה הנערה
כח אצתי, הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה הנערה

20x7
25/25
KS

כפי שנדפס באגרות קודש

[ו'תנט]

במענה על מכתבך, בו מודיעה אשר בט"ו מנ"א הגיעה לגיל שנים עשרה שנה, היא עונת בת מצוה. הנה יהי רצון שתקבל עליך עול מלכות שמים ועול מצות בלבב שלם, והשם יתברך יצליחך בלימודך ובהנהגה, ותגדלי להיות ראוי לשם בת חב"ד, מתאימה לרצון נשיאינו הקדושים זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. ותשפיע גם על החבירות שלך בזה, בדבור ועוד יותר – על ידי היותך דוגמא חי של בת ישראל המחונכת בדרכי החסידות. וזה יביא לך אושר רוחני וגשמי...

בשאלתך אודות מקום המשך לימודך ואופנו - לדעתי, כיון שהחינוך של הנוער, ובפרט החינוך באותן השנים דגיל שלך – משפיע על כל משך ימי חייו, ובו תלויים העצמאות שלו והתוקף שלו, שיוכל לעמוד בנסיונות, שישנן בחייו של כל אחד ואחת, כיון שנמצאים אנו בתקופה רבת השינויים, שאי אפשר לשער עתה כלל אופי ותנאי החיים לאחרי שנים אחדות, ולכן אין לדעת גם כן גודל הנסיונות אז שלא להכשל בעניני צדק ויושר, אמונה ודת, - לכן צריך וחייב כל אחד ואחת מהנוער צ לקבל חינוך דתי במדה המקסימלית, בכדי שיוכל לעמוד בכל סכנה שלא תבוא, חס ושלום.

ואם אפילו חינוך באופן זה קשור יהי באיזה אי נוחיות וכיוצא בזה, במשך תקופת זמן – במה נחשב זה לעומת החיסון ותוספת כח שמקבלים, על ידי חינוך זה דוקא, למשך כל ימי החיים.

[illegible]

כפי שנדפס באגרות-קודש

[ו'תנז]

בשאלתו במקום סתירה בין המובא ב"היום יום" וסי' או שו"ע – מובן שיש לנהוג ככתוב בהי"י, שהרי הוא בתראי.

בענין מנהג חב"ד באמירת "לשם יחוד" – ראה שער הכולל (על הסידור) פ"ו. [אבל מש"כ שם שלא נמצא מזה בפע"ח – אשתמיטתי אשר נמצא שם בהשמטות שבסוף ח"א].

וראה ג"כ שם ש' הזמירות ספ"ה. ס' הליקוטים פ' ראה. ש' רוה"ק (יב, ב) ועוד.

כפי שנדפס באגרות-קודש

[ו'קעו]

במש"כ בסידור לומר לפה"ת הרני מקבל
עלי מ"ע כו'.

א"צ להוסיף בלי"נ – מדלא פי' כן אדה"י
– ואין לזה מקום כלל שהרי מצוה היא, ראה
נדרים ת, רע"א. שו"ע יו"ד סר"ג בסופו

[illegible]

- בברכה להסתדרות טובה
- ובנקודה התיכונה והפנימית שבזה

לשידוך טוב ובקרוב ממש

ברכה
וְיִשְׂרָאֵל הַיְיָ וְיִשְׂרָאֵל הַיְיָ -
יִשְׂרָאֵל הַיְיָ וְיִשְׂרָאֵל הַיְיָ

[illegible]

תקוּתִי שִׁישׁ לוֹ קִבְיִעַ בְּלִימוֹד תּוֹרַת חֲסִידוֹת חֲב״ד, קִבְיָעוֹת לֹא רַק בְּזִמָּן אֲלֵא גַם וְהוּא הֶעִיקָר וּכְפִתְגָּמוֹ שֶׁל כִּיָּק אֲדֻמוּ״ר הַזֶּקֶן, קִבְיָעוֹת בְּנֶפֶשׁ. וּמוֹסִיף בָּהּ שֶׁהָרִי מַעֲלִין בְּקוֹדֶשׁ. וְהָרִי מִמֶּנּוּ וּמִדְּכוּוֹתַי נִדְרֵשׁ זֶה וּכְמַחֲז״ל חוֹטְרִי מַעֲיָקְרָא צ״ל קָאִי.

כפי שנדפס באגרות-קודש

[ה'תתכה]

בשאלתו כיון שסיים תו"א ולקו"ת סדר לימודו תמורת זה – ילמד עוה"פ הנ"ל, ובטח יראה הוספה בהבנה וכו'.

[illegible]

זמן שהלכתי
 היתה לי אשת חסיד
 חסידה דיוור
 וסודי יי' כסודו
 וזאת היתה תשובתו
 בברכה מזל טוב
 ואחרי כן היתה לי אשה וסוד
 וזאת היתה תשובתו

כפי שנדפס באגרות-קודש

[ה'תתקס"ה]

מובן שהארכת זמן החתונה לשנת תשי"ט תהי' גדולה ביותר, ובודאי יהי' כסיומו במכ', באמצע הזמן, ולאחר רגע ההתחלה, לדעת כמה וכמה – אמצע נקרא (ראה תרומות פ"ג מ"ה ובירוש' ומפרשים שם).

[illegible]

במש"כ בסיום מכתבו – בודאי לדכוותי' למותר להאריך ע"ד גודל ערך חינוך בני"י עטה"ק. ושלכן כל השתדלות ויגיעה כדאיות הן. והרי הצלת נפש אחת מישראל – ה"ז עולם מלא, ועאכו"כ הצלת נפשות רבות וקירובן ליחידו של עולם, אבינו שבשמים ע"י התוהמ"צ.

במש"כ ע"ד תפילין דר"ת – בטח נזהר
בטבילת עזרא ולומד בכל יום דא"ת. ולכן
נכון להניחם.

באשכנזי יצא יצאן דבר
- באשכנזי יצא יצאן דבר
עצמו וזוהי דבר
באשכנזי. וזוהי נכון דבר נכון.

[illegible]

במענה לשאלותיו –

מבואר בכמה מקומות שצ"ל חבר (עכ"פ) ב(רוב) בלימודיו.

כן שצריך לגלות עניינו ולברר ספקותיו אצל משפיע דא"ח.

בהצלחת – הוראת חז"ל: יגעת ומצאת.

(ע"ד תפלין דר"ת). מהנכון להכנס ב"קני" דנגלה או דחסידות.

מחא דכתב בלקו"ח ר"פ בהעלותך שאהרן הוא
משבעה רסעים — אם איך זה סתירה קצת להגמרא
בהעלותך (דף 12) אין (לפי חזקוני) ופסוק דלפני
גם, בחניא כתב שמשה הוא כללות כולם ובגמרא
שם הלשון דוד באמצע ומבאר המהרש"א שהוא
העיקר לאיזה ענינים. (הוא לא דבר אחר) והנה
כ"כ שאלה סנה' פ"י סוף ה"א אין נועה
לאיזה ענינים

כפי שנדפס בלקוטי שיחות

חל"ח — בהוספות — ע' 193

הא* דכתב בלקו"ח ר"פ בהעלותך שאהרן הוא משבעה רועים — זה סתירה קצת להגמרא אבל אין נועה לתניא. וכבר שקו"ט בזה במ"א.

לאיזה** ענינים, אבל לא בהנ"ל דמשה הוא כללות כולם, ועדמשי"כ בירושלמי סנה' פ"י סוף ה"א אין רועה אלא משה.

(ממענה ז' מ"ח תשט"ז)

(* מענה על שאלה במ"ש בלקו"ח ר"פ בהעלותך דאהרן הוא משבעה רועים הממשיכים חיות ואלקות לכללות נש"י — דבגמ' (סוכה נב, ב) לא נזכר אהרן רק משה, וכן בתניא (רפמ"ב) א"י דמרע"ה הוא משבעה רועים כו' ומרע"ה הוא כללות כולם. — וראה ג"כ מכתב שנדפס בלקו"ש ח"כ ע' 643. המו"ל.

(** מענה על שאלה במ"ש בתניא שם דמשה הוא כללות כולם, מגמ' (סוכה שם) דוד באמצע, ובמהרש"א שם מבאר שהוא העיקר. וע"ז בא המענה דמ"ש המהרש"א הוא רק "לאיזה ענינים כו'". המו"ל.

דשאלת פ"י סוף ה"א אין נועה לתניא
בהעלותך (דף 12) אין (לפי חזקוני) ופסוק דלפני
גם, בחניא כתב שמשה הוא כללות כולם ובגמרא
שם הלשון דוד באמצע ומבאר המהרש"א שהוא
העיקר לאיזה ענינים. (הוא לא דבר אחר) והנה
כ"כ שאלה סנה' פ"י סוף ה"א אין נועה
לאיזה ענינים

כפי שנדפס באגרות קודש

[ה'תשצו]

בשאלתו פרטים ע"ד ר' ישעי' דוקטור — ראה בית רבי ספכ"ו, ושם גם ע"ד ר' יצחק דוקטור ור' אברהם דוקטור. כן בהערתי בשו"ת צ"צ (הוצאת ברוקלין) סוף כרך ששי סוף ע' 102. ובמכתב הגאון הרי"א עפשטיין מהאמיל (נדפס בסו"ס ליקוטי מאמרים — פלטה תרע"ח): מה שכתבתי.. כדבריו. עכ"ל.

מספר ע"ד
330 ד.א.א.
אוצן שגרה
33 ד.א.א.
הר"ר ופ"י לו
החפץ כשהונח ויפחות
דאגה ע"ד שגרה - ח"י ד.א.א. אשתו ד.א.א.

במשי"כ ע"ד סדר בלימוד - מובן שבזה צריך לשאול הר"מ ור"י שלו, היודעים כשרונותיו וידיעותיו.

במשי"כ ע"ד שידועים - תלוי במנהג משפחתו בירות"ו.

נאם א. אצולת דאגה ע"ד אצולת ע"ד ופ"י דרד"ק. וכדא. אה"ס אצולת
בא"ה תל"ק. ופ"י אצולת אצולת ע"ד אצולת ע"ד. ויהי שצ"ל אצולת יהי.
האצולת דאגה ויום, אצולת דאגה ע"ד. אצולת דאגה ע"ד. אצולת דאגה ע"ד.
יהודה וירושלם אצולת דאגה ע"ד.

נעם לי לקרות במכתבו ע"ד לימודו ע"י וכו' ברבים. וכדאי להוסיף לימוד הלכות הצריכות ובפרט אלו
שהזמן גרמא עכ"פ איזה רגעים. ויה"ר שמכאן ולהבא יהי הלימוד בעשרה ויותר, ועפמשי"כ באגה"ק סכ"ג.
וכסיום האגה"ק: ובימיו ובימינו תושע יהודה וירושלים תשכון לבטח אכ"י.

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד!

חן חן על השתתפותכם בשמחתנו
בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה
שנת נאולה וישועה וקבלת פני משיח צדקנו
בנאולה האמיתית והשלימה נאוו!

THANK YOU FOR JOINING US IN OUR SIMCHA.
WISHING YOU A HAPPY, HEALTHY AND SWEET NEW YEAR.
MAY WE MERIT TO SEE THE FULFILLMENT
OF THE PROPHECY "BEHOLD MOSHIACH IS HERE",
WITH THE HISGALUS AND THE ULTIMATE REDEMPTION NOW!

